

Sayı: 9
Ekim - 24 Ekim
1000 TL
(KDV Dahil)
günde bir yayınlıyor

İŞÇİLERİN SESİ

... tüm değerleriyle teslim... emekçi halklar üzerinde... ürüyü daha da arttırma... emperyalistlerden ve... birlikçilerinden.

• Emekçi halkların alınteriyle, emeğiyle yaratılan değerleri uluslararası tekelere peşkeş çekerek, emek düşmanlığını açıkça ilan edenlerden,

SSK kime çalışıyor?

• İşçi ve memurların ücretlerinden kesinti yapan kamu ve özel kesim işverenleri, tam 900 milyara varan işçi paralarını SSK'ya ödemeyip ucuz finansman olarak kullanıyor.

Son günlerin olay haber başlığı SSK. Bakım, ilgi ve hizmetten yoksun bir kurum, insanlık dışı uygulamalar, koşullar... Gün geçmiyor ki bir faciadan söz edilmesin SSK kurumlarında. Kitlelere (işçi-memur ve emeklilerine) hizmet veren bu kurum alabildiğine laçkalaşmış, emek ve alınteriyle kendisini yaşatan insanlara yabancılaşmış durumda.

SSK çalışanların ücretlerinden kesilen paraları varolan bir kurum. Sigorta ve sağlık hizmetleri veriyor. Çeşitli yıllara ait verilere göre SSK'nın 78 yataklı tesisi var. Genel hastane sayısı 81. Ayrıca birçok değişik sağlık alanlarında hizmet veren kuruluşları da bulunmaktadır.

80'li yıllara ait verilere göre 16.855 yatak kapasitesine sahip SSK, 10 milyon insana sınırlı sağlık hizmeti veriyor ve yatak işgal yüzdesi % 14.8. Yine 82 verilerine göre SSK'da toplam harcamaların ancak % 24'ü sağlık hizmetlerine, diğer % 65'i ise yönetim harcamalarına gidiyor. Yalnızca 17 hastanede değeri milyarlarla ifade edilen 1192 tıbbi araç hizmet dışı bulunuyor.

Patronların hedefi: Tek sözleşme, tek ücret, tek konfederasyon

Son zamanlarda patronların sosyal haklara yönelik şikâyetleri giderek artmaya başladı. Sosyal hakların çıplak ücrete oranını hiç bir ülkede olmadığı kadar fazla olduğunu ileri süren patronlar "bu gidişe dur demek gerekir" açıklamalarını yoğunlaştırıyorlar.

Onların bu sızlanmalarını duyunca, insanın içinde ister istemez bir şüphe doğuyor. "Acaba gene ne dolaplar çevirmeye çalışıyorlar?" sorusu gelip takılıyor kafalara. Sosyal haklardan yola çıkarak nereye varmak istiyorlar?

6. Beş Yıllık Plan hakkında görüşlerini belirten Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) şunları söylüyor: "Uyumlu bir ücreti sağlamak ve ekonomik şartlarla sosyal konuları denge içinde tutabilmek için üçlü ekonomik ve sosyal konseyin bu plan döneminde uygulamaya konulması zorunludur."

Bu "üçlü ekonomik ve sosyal konsey"de neyin nesidir, kimlerden oluşur, ne iş yapar diye kafamız karışırken bu sefer MESS Başkanı Bahri ERSÖZ bizi aydınlatıyor. ERSÖZ, "ücret dengesizliklerinin hükümet, bilim adamları, işverenler ve işçi temsilcilerinden oluşacak bir daimi komite ile çözümlenerek,

Devamı 7. sayfada

Hesap Sorulmalı

... milyon... lünde... özelleştirme (ya da yabancılaştırma) karar... Pazart... MKE.

... Bir işletmenin önem derecesi, "stratejik" olup olmadığı da uluslararası tekelin çıkarlarına göre belirleniyor. Bunun tek bir açıklaması var; Petkim gibi

... büyük bir işletmeyi çokuluslu tekelere 'diken-siz gül bahçesi' olarak sunabilmek. Alıcı listesinde ise Bechtel gibi adını CIA ile girdiği

Devamı 7. sayfada

EK satılıyor
...lere grev... ağı patronlara... un fiyat

Bir güzel özelleştirme: İğdir iplik
Sümerbank bünyesindeki üç yıl önce özelleştirilen İğdir Iplik Fabrikası batı (ya da batırıldı). İğdir Iplik özelleştirilen ilk fabrikalardan biri ve uygulamadaki "başarıyı" göstermesi açısından çarpıcı bir örnek. Çünkü KİT'lerin satışında "verimliliğin artırılması", "devletin sırtındaki kumbarların atılması" gibi gerçeklerin uy-

Devamı 4. sayfada

Devamı 5. sayfada

Demir-Çelik işçileri

"Ateşi ve ihaneti gördük"

Demir-Çelik işçileri grev boyunca coşkulu gösterilerle baskıları protesto ettiler, onurlu bir mücadele verdiler.

• Grev kırcılığıyla başlayıp, toplu sözleşme masasında sınıfa ihanet edenler, sendikal yapıdan sökülüp atılmaldır. Sendika yönetimleri, hayatı emeğiyle varedenlerin olmalıdır.

• Metal işçisi için gerçek mücadelede şimdi başlıyor. Bir yandan varolan tepkileri Türk-İş içindeki koltuk kavgasında kullanan ve bunun için Otomobil-İş'le birleşip, Türk-İş'e üye olma pazarlıkları yapanlara, diğer yandan din, dil, ırk, mezhep vb. ayrımları körükleyip sınıf düşmanlığı yapanlara cevap, örgütlü mücadeleyle verilmelidir.

Yazısı 7. sayfada

Almanya, ABD ve Bulgaristan politikası

... ları kapatma karar... sında, ABD'nin uluslar... nunu kullanma isteği vardır.

kaldıramayacağı kadar fazla olmasından kaynaklandığını kabul ediyorlar.

Bütün bu değerlendirmelerde gözden kaçan nokta, Türkiye egemen sınıflarının özdele Bulgaristan'a, genelde "sosyalist" ülkelere yönelik kendi başına belirlediği bir politikanın olmadığıdır. Türk dışişlerinin bu ülkelere yönelik uygulamalarında belirleyici çizgi, emperyalizmin dünya çapındaki jandarması olan ABD'nin çizdiği stratejidir. Bu stratejinin özü ise başta Sovyetler Birliği olmak üzere değişik milliyetleri içinde barındıran "Doğu Bloku" ülkelerinde sürekli olarak bu sorunu kıstırmak, ulusal düşmanlıkları körüklemek ve uzun vadede sistemi son parçalarına kadar atomize etmektir.

Bu stratejide Türkiye'ye önemli işlevler

Devamı 7. sayfada

Siyasi iktidar işçi sınıfına saldırını sürdürüyor

• Vali ve kaymakamlara greve karşı komando ve polis kuvveti kullanma yetkisi verildi.

Resmî Gazete'nin 5 Ekim tarihli sayısında vali ve kaymakamlara grev-lokavtlarda tam yetkili olmasını sağlayan tüzük yayımlandı. Tüzüğe göre vali ve kaymakamlar kamu yöneticilerinden oluşan bir kurulla grev ve lokavtlara ilişkin önlem planları hazırlayacak. Bu planlara göre işyerinin güvenliği, korunması, mamul ve yarı mamul malların korunması için önlemler alınacak. Bu açığa grevin kırılmasını, işçilerin işverenlerden taleplerini alma hakkının etkisizleştirilmesini gerektirecektir.

Grev, lokavtlarda jandarma komando ve polis kuvveti kullanılacak. İşyerlerinde yerleşecek olan bu güçler 'kamu düzenini bozucu' davranışlara müdahale edecektir. İşçilerin grev süresince morallerini yüksek tutucu yayın organlarının yayınlaması, eğlenceler ve toplantılar düzenlenmesi yasaklanabilecektir.

Grev süresince günlük yaşamı etkileyen

Devamı 5. sayfada

ÜRETİM

Doğada saklı bulunanları ve doğa güçlerini, ihtiyaç maddeleri meydana getirmek amacıyla yararlanılabilir hale koymaya ilişkin İnsan çabasıdır.

ÜRETİM NEDİR?

Doğada saklı bulunanları ve doğa güçlerini, ihtiyaç maddeleri meydana getirmek amacıyla, yararlanılabilir hale koymaya ilişkin insan çabasına ÜRETİM diyoruz. Böylesi bir çaba ile elde edilen ihtiyaç maddelerine de ÜRÜN diyoruz. İnsanlar ihtiyaçlarını giderirken, üretirken doğayı da değiştirirler; yani üretim aynı zamanda insanın doğaya karşı mücadelesidir. İnsanların bu faaliyeti hayvanlardan iki açıdan farklıdır: Birincisi bu bilinçli bir faaliyettir. İkincisi insanlar üretim sırasında yine kendilerinin ürettiği alet ve araçları kullanırlar. İnsan işle doğa üzerinde etkiye bulunurken, doğayı kendi ihtiyaçlarına uygun biçimde değiştirirken aynı zamanda kendisine de bir biçim vermiş olur, yetiştir, çeşitli çabaları yapabileceği yeteneği kazanır.

ÜRETİM ARAÇLARI NEDİR?

Üretim araçları, başta toprak olmak üzere bütün doğal kaynaklar (ormanlar, sular, yeraltından çıkarılan ve hammadde olarak kullanılan her türlü servet...) bu kaynakları işlerken, çalışan işçilerin kullandığı alet edevat, araç, gereç, makineler, üretim yapıldığı tesisler ve diğer gerekli tesislerden oluşur.

EMEKCİ KİMDİR?

Emek insanların maddi ihtiyaçlarını üret-

meye yönelik bilinçli çabasıdır. Emekçi de hayatını çalışarak kazanan emek sonucu ürün üretir ve başkalarını sömürmeyen insandır. Emekçiler tarafından harekete geçirilmediği kendi kendine hiçbir makine, hiçbir araç ortaya ürün çıkaramaz. Onları işleyecek emekçiler gereklidir. Kendi başına mülkiyet hiçbir işe yaramaz.

ÜRETİM DENEYİMİ NEDİR?

Üretim deneyimi; iş alışkanlığı, iş bilgisi, görgü, hünere ve beceridir. Teknik bilgi yani üretim teknolojisidir. Bunlar kuşaktan kuşağa geçen ve iş içinde öğrenilen bilgilerdir. Bu bilgiler bir miras olarak işçilerin emeğine simiştir. İnsanlığın yüzbinlerce yıllık geçmişi içinde biriken bu bilgiler olmazsa, üretim de olmaz.

Herhangi bir yerde üretimin olabilmesi için gereken bu üç unsura ÜRETİCİ GÜÇLER diyoruz. Üretici güçler tarih boyunca sürekli değişmiştir. İnsanların ihtiyaçları her zaman aynı olmamıştır. İhtiyaç duyulan ürünler değiştiği insanların kullandıkları araçlar da değişmektedir.

Mallar üretkenler arasında dağıtılır, bölüşürülür. Buna BÖLÜŞÜM ya da dağılım, paylaşım denir. Patronların, kapitalistlerin hakim olduğu bir düzende bölüşüm hiçbir zaman eşitçe yapılmaz. Yani üretim araçlarının mülkiyetinin dağılım biçimi, üretilen ürünlerin bölüşüm biçimini de ortaya çıkarır, belirler. Elde edilen, üretilen mallar paylaşıldıktan sonra değiş-tokuş başlar. İnsanlar bu takası daha kolay yapabilmek için PARA'yı bulmuşlardır. Bu değiş-tokuşa DEĞİŞİM denir. Sömürü ÜRETİM-BÖLÜŞÜM-DEĞİŞİM ve TÜKETİM sözcüklerinin çevresinde döner. İşçi sınıfından yana bilim adamları bu dört sözcük ile uğraşan bilim koluna EKONOMİ POLİTİK adını vermişlerdir.

ÜRETİM İLİŞKİLERİ NEDİR?

İhtiyaç maddelerini üreten insanlar tek başlarına çalışmazlar. Çeşitli bireylerin işleri zincirlemesine birbirlerine eklenir ve birbirleriyle bütünleşir. Üretimde bulunurken insanla-

rin birlikte iş görmelerine elbirliği denir ve insanların birbirleri için çalışmaları işbölümü biçiminde belirir. İşte üretim ilişkileri, üretim yapan insanların üretim sırasında, ürettikleri ürünleri paylaşmada ve bu ürünleri değiş-tokuş etmede birbirleriyle kurdukları ilişkilerin tümüdür. Üretim ilişkilerinin temelinde mülkiyet ilişkileri yatar.

İnsanlar çeşitli biçimlerde üretim yapabilirler. Üretim sırasında çeşitli ilişkiler kurabilirler. Sözelimi bir köyde bütün halkın bir araya gelerek ortaklaşa köyün yolunu yapması belirli bir üretim ilişkisine kabul ederken, aynı yolun ücretli emekçiler (işçiler) tarafından yapılması bir başka üretim ilişkisine kabul eder.

Üretim ilişkileri sistemi içinde üretim araçlarının mülkiyetine göre insanlar sınıflara ayrılır. Eğer üretim araçları tüm toplumun ise orada üretim ilişkileri işbirliği, karşılıklı yardımlaşma şeklindedir. Sömürü angarya yoktur. Eğer üretim araçlarına bir kişi, bir şirket, ufak bir azımlık sahipse içinde yaşadığımız toplumda olduğu gibi orada insanlar arasındaki ilişki, insanın insanı sömürmesi üzerine kuruludur. Üretim araçlarının mülkiyeti ayrıca ürünlerin kimlere ait olacağı ve giderek ürünlerin dağılımı sorununu da önceden belirler.

Toplumun üretici güçleri insanlar arasındaki belirli ilişkilerinin üzerinde geliştikleri temeli oluşturur. Üretim ilişkileri bir kez kurulduktan sonra üretici güçlerin gelişmesi üzerinde büyük bir etkiye bulunurlar.

İnsanlık tarihinde, toplumun üretici güçlerinin gelişmesinin belli bir evresinde doğan üretim ilişkileri, bir süre onların gelişmesine katkıda bulunmaya devam ederler. Ama sonra, üretici güçler bu üretim ilişkileri çerçevesinde sıkışıp kalırlar. Üretici güçlerin gelişmesi bakımından bir engel durumuna gelen bu ilişkilerin, yerlerini üretici güçlerin gelişmesine yeni olanaklar açan yeni üretim ilişkilerine bırakmaları gerekir. Bir üretim ilişkileri tipinden bir başkasına geçiş, toplumsal bir devrim sonucu meydana gelir. Bu devrim üretici güçlerin gelişimini engelleyen üretim ilişkilerini ortadan kaldırır ve üretici güçlerin daha yüksek bir gelişme düzeyine karşılık düşen yüksek bir tipteki üretim ilişkilerine yol açar.

ÜRETİM BİÇİMİ NEDİR?

Üretim güçleri ile bunlara bağlı ve üretim araçlarının belli bir mülkiyet türüne dayanan üretim ilişkileri bir bütün oluştururlar, buna ÜRETİM BİÇİMİ diyoruz. Üretim biçiminin

İşyeri komite ve konseyleri

- Danışma değil, karar ve uygulama odağıdır.
- Devrimci sendikal yapının temel taşları, sınıf ve sendikal bilincin öğretildiği okullardır.
- Devrimci sendika yönetimleriyle içiçe çalışan, denetleyen, demokratik merkezî yetkililik ilkesini hayata geçiren yapılarıdır.

İşyeri örgütüllükleri bugün sınıfın bütününde kabul görüyor ve yer yer hayata geçiriliyor. 12 Eylül yasalarının belirlediği sendikal yapıya ve işleyişe tepki şeklinde gelişen bu sürecin gün geçtikçe içeriği doldurulup yaşamın canlılığıyla zenginleştirip, devrimci özü geliştiriliyor.

Varolan sendikal yapılar ise Türkiye gündemindeki gelişmelere duyarız ve müdahalesiz, sendikal platformda rahatsızlıklar kronikleşmiş, insanca yaşam için ekonomik-demokratik nitelikli hakların alınması, korunması doğrultusunda ilişki ağları kurulmamış, Sendikal demokrasi ve işçilerin söz ve karar sahipliği ilkesi, yalnızca mikrofon başlarında, kürsülerdeki konuşmalarla sınırlanmış, beyaz kağıtlara, pankartlara yazılanlarla kalmış.

İşçi sınıfı bu duruma karşı, yaşanan tüm sorunları aşma doğrultusunda hayata müdahale etmektedir. Genel mücadelenin, yani bağımsızlık ve özgürlükleri kazanma mücadelesinin bir parçası olan bu gelişme, sınıfı gaspedilmiş haklarının alınması, korunması ve geliştirilmesi doğrultusunda sendikal alanda örgütlenme arayışına sokmuş, yaşamın canlı pratiğinden fıskıran, örgütüllükleri yaratmıştır. İşyeri komiteleri ve konseyleri biçiminde gelişen sınıfın kendisi için adım atmasını sağlayan bu yapılar, sınıf ve kitle sendikasının mücadelesi ve örgütlenme ilkelere dayanmaktadır. Ve devrimci sendikal yapılanmanın çekirdeğidir. İşçi sınıfının gücünü doğrudan devreye sokan, sınıfın çıkarlarını bütünsel olarak gözetken, sınıfın sendikal birliğini amaçlayan, mücadeleyle sınıf eğitimini içiçe yürüten işyeri komite ve konsey yapıları; ilişkilerinin, örgütüllüklerinin gelişmesiyle sari, uzlaşmacı, teslimiyetçi sendika yönetimlerini müdahale eder, yaşanan olumsuzlukların böylesi bir yapılanmayla aşılabileceğini savunan sendika yönetimleriyle de içiçe çalışır.

Böylesi bir gelişim süreci, komite ve konsey yapılanmalarıyla sendikal yönetim arasında ilişki, görev dağılımı konularında bazı sorunların doğmasına neden oluyor. Örneğin Kristal-İş Sendikası tüzüğüne işyeri komitelerinin istişari (danışma) organı olarak girmesi, Basın-İş tüzük değişikliği tartışmalarında ilke kararı olarak yer alması bu sorunlara farklı bir boyut kazandırıyor.

Bu noktada işyeri komite ve konsey yapılanmasının içeriğinin, işlevinin iyi anlaşılması gerekmektedir.

İŞYERİ KOMİTELERİ DANIŞMA ORGANLARI DEĞİL, SINIF VE KİTLE SENDİKAL YAPISININ YARATILMASINDA ANA HALKA VE KARAR ORGANLARIDIR.

İşyeri komiteleri ve konsey yapılanması sorunları yaşayanlardan (işçilerden) ve sorunların en sıcak yaşadığı alanlardan (işyerilerinden) doğan örgütüllüklerdir. Bu niteliği-

le de devrimci sendikal yapılanmanın yaratılmasında stratejik noktayı oluşturmaktadır. Çünkü ancak işçilerin sorunlarını ve çelişkilerini somutla canlı olarak yaşadığı alanları temel alan bir örgütlenme ile sınıf ve kitle sendikası yaratılabilir. Sınıfın sendikal birliği ancak işçilerle işverenler arasında uzlaşmaz çelişkilerin (emek-sermaye), baskı, yasak ve sömürünün en açık bir şekilde yaşandığı alan olan işyerilerinde, işçilerin sınıf bilimi ile donanmış örgütlü gücünün devreye sokulmasıyla yaratılır.

Sendikal demokrasi söz ve karar sahipliği ilkesi işçilerin yönetime yeteneklerinin gelişmesi böylesi bir anlayışla, artık laf olmanın çıkar yaşamın içinde ona müdahale edilerek öğrenilir, yaşatılır. İşte bu anlamlarıyla işyeri komite ve konsey yapılanması bir araç bir danışma organı değil; Devrimci sendikal yapılanmanın (Sınıf ve kitle sendikasının) yaratılmasında başlıbaşına bir motor güçtür. Ve dolayısıyla kararların ve uygulanmasının ana kaynağıdır.

Bu gücün güvencesi sendikaların tüzüğüne girmesini (danışma organı-ilke kararı gibi) sağlamak değil onu hayata geçirmektir. Tüzüklerde değişiklik sağlanarak sendikal yönetimlere bu yapıları kabul ettirmek hiçbir zaman kıstas alınmamalıdır. İşçilerin örgütlü gücünü sendikal yönetimlere oturtulmasını sağlayan sınıfın yönetime yeteneklerini geliştiren komite ve konsey yapılanmaları hayata geçirilmeden tüzüklerde, yönetmeliklerdeki değişikliklerin hedef alınması yanlıştır. Sendikal yönetimler sınıfın yükselen dalgasının kendilerini kıyıya vurmaması için bu yapıları yönetimlere tabii organlar olarak düşünüp tüzüklerde danışma organı gibi değişiklikleri gerçekleştirebilir. Bu gelişmeler yaşanmaya yol açmamalı, sendikal yönetimlerin, işyeri örgütüllüklerinin icini boşaltmak, yükselen tepkiyi eritme doğrultusundaki manevraları olduğu görülmelidir.

İŞYERİ KOMİTE VE KONSEY ÖRGÜTLÜLÜĞÜ SENDİKAL ÖRGÜTSÜLLÜĞÜN YATAY VE DİKEY İLİŞKİLERİNİ BELİRLEYEN İŞÇİ SINIFINI BU İLİŞKİLERİN BÜTÜNDE DEVREYE SOKAN YAPILARDIR.

İşyeri örgütlenmeleri-Komite-Konseylerin yaratılmasıyla ve ilişkilerin niticleşmesiyle işyeri komite ve konsey yapılanmalarının

ki alanları genişleyecek ve dikey üst örgütüllükleri yaratılacak, ilişkiler bir üst aşamaya sıçrayacaktır. Böylece işyerinden başlayan örgütlenmeler, şube düzeyinde, merkez düzeyinde ve hatta konfederasyon düzeyinde üst örgütlenmelerini yaratarak, süreç/mücadele içinde sınıfın sendikal birliğini ifade eden niteliksel gelişmelerini sağlayacaklardır. Bu dikey yapılanmalar yönetim kademeleriyle içiçe çalışarak ve ilişkileri kendi içinde harmanlayarak gelişmelere doğru sendikal politikalar üretilecek, müdahale edeceklerdir.

İşyeri komite ve konsey örgütüllükleri işçilere kendi sınıf kişiliğini, kendisi için sınıf olma bilincini ve tutumunu kazandırır. Ancak bu şekilde işçilerin eylemlerine, tutum ve tavırlarına sınıf bilinci yansıtılabılır.

Yönetimler bu çalışmanın organizasyonunu sağlama, sendikaların tüm olanaklarını seferber etme görevleriyle yükümlüdürler.

İşyeri komite ve konsey örgütüllükleriyle tüm işçiler, özde sendikaların genelde işçi sınıfının sendikal örgütlenme ve mücadelesinin geldiği noktayı ve olması gereken tartışıp kararlara bağlarlar. Genelde yaşanan ekonomik, politik, kültürel, toplumsal tüm olayları değerlendiren, gerektiğinde aldıkları kararları uygulamaya sokan çalışmanın içine girerler. İşçilerin tek tek sorunlarıyla da ilgilenen bu komite çalışmaları işçileri etrafına toparladıkça, çekim alanı oluşturduka işyeri konseyleri bütün işçileri kavrar. Biraraya gelme sorunu da masa başlarında periyodik görüşmeler olarak anlaşılmalıdır. Gelişmelere göre komite ve konseyler her an her yerde karar alabilir. Ve komiteleri aracılığıyla bu kararları uygulayan bir işleyişe sahiptirler.

İşyeri komiteleri geneldeki mücadelenin bir parçası olarak sendikal demokrasinin, işçilerin söz ve kararının, sınıf gücünün, sendikal işleyişin her alanına taşıdığı mekanizmalar (kanallar) olarak işlev yürütür. Yönetimler bu çalışmaların yürütülmesinde en geniş bilgilerin aktarımı ve koordinasyon sağlanması görevini taşır.

Bütün bu işleyişte işyeri komite ve konsey örgütüllüğü ana karar ve uygulama dinamiğidir. Buradan çıkan kararlar örgüt kademelerinin içinden süzülüp, eksik ve noksanlıkları giderilerek, uygulanabilir bir aşamaya gelmesi sağlanır.

Bu ilişkilerin doğru bir şekilde uygulanmasının tek güvencesi DEMOKRATİK MERKEZİYETÇİLİK ilkesinin hayata geçmesidir. Bu pratik hayatın ve örgütlü hayatın içiçe işlerliğinin gereğidir.

Örneklemeyle açmamız gerekirse; Bir işyerinde yirmi arkadaşımızın iş akdi feshedilip isten atılsa. Bu ani gelişmeye karşı işyeri komitesi hemen bir araya gelerek bir eylem kararı alsaydı ve uygulasa, bu karar, sendika baş temsilcisi ve temsilcileriyle bir arada çalışıldığında bir yanlış işverene diğer yanlışla da sendikal işleyiş gereği sendikal yönetime aktarılacaktır. Sendika yönetimi bu karara uygun hareket etmelidir. Fakat alınan kararda noksanlar varsa zamanlama açısından değerlendirilerek, eylemin etkinliği ve koordinasyonunu sağlamak için girişimlerde bulunabilir. Başka bir örnek vermek gerekirse; Demir-Çelik grevlerine yardım doğrultusunda sendika yönetimi bir karar alsaydı. Bu karar işyeri komite ve konseylerinde tartışılarak işçilerin bütün katılımı sağlanıp hayata geçirilir. İşyeri komite ve konsey örgütlenmesi yardım ve dayanışmanın daha aktif kılınması doğrultusunda üretimden gelen gücün kullanılmasını da savunsaydı, sendika yönetimi de birçok olumsuzluk olabileceğini savunarak karar onaylamasaydı. Fakat eleştirir mekanizmasını da kullanırlar. Yönetim kararında gördükleri eksiklikleri eleştirir ve tabii uyarırlar. Eleştirir ve özleştirebilir mekanizması bu anlamıyla gelişmenin, örgütüllüğün niticleşmesinin yapı taşıdır. En sağlıklı kararları bu yöntemle ulaşılabilir.

en önemli özelliği değişir olmasıdır. gelmiş böyle gider" sözü yalandır.

Toplumların tarihsel gelişmeleri, ki araştırmalara dayanarak, beş temel biçimi sayabiliriz. Bu tarzlar, insanın belli dönemlerine kabaca (ama hiçbir ayrıntıyla değil) uyar.

Birincisi ilkel komün'dür. Bu tür toplumlarda üretim araçlarının (özelliğiyle) üzerinde ORTAKLAŞA MÜLKİYET (Özel mülkiyet yoktur).

İkincisi kölelik'tir. Kölelikte, üreticileri da bu araçlarla çalışanlarda başka köle sahibinin mülkiyetindedir. Bu artık sömürü başlamıştır. Sınıflar da çıkmıştır.

Üçüncü üretim biçimi feodalite'dir. Toplumda, toprak bir kısmıyla özel mülkiyet, bir kısmıyla Devlet (krallık) mülkiyetindedir, ya da kilise veya tarikatlar gibi kurumlara aittir. Toprağı işleyen insanlar (toprak kölesi) olarak toprağa başkaldırı dikleri toprağı kendi iradeleriyle kullanamazlar. Feodal toplumda iki temel vardır. Bir yanda toprak köleleri (serf) yanda derebeyleri, ağalar (feodal) vardır.

Üretim tarzlarının döndürücü bir üretilerdir. Bu tarz üretimin amacı üretim'dir. Üretim araçları kapitalist mülkiyetindedir. Toplum üyelerinin günün kendi üretim araçları yoktuğu gizlenmiştir, saklanmıştır. İşçinin zorla değil farketmeden el konması çözümlerine de serf değildir, sözde "özellik"dir.

Üretim biçimlerinin beşincisi sosyalizm'dir. Bu üretim biçiminde üretim toplumsal mülkiyettedir. Üretim toplumsal tüm üyelerinin ihtiyaçlarını karşılamak üzere planlanır ve yönetilir.

Burada sırayla sayılan üretim biçimlerinin tarihsel gelişiminin belli dönemlere kabaca uyarlar. Bununla birlikte daha çok üretim biçiminin yanyana geldiği dönemler vardır. Üstelik üretim biçimi ile adlandırılan bir dönem bir başka üretim biçimi daha uzun sayılabılır ve kalıntıları sürekli olarak görülebilir. Çeşitli tarihsel dönemleri belli dönemlere özdeşleştirirken, zihnimizin nemin belirgin üretim biçimi, yani ekonomik ilişkilerinin gelişimi için durumdaki üretim ilişkilerine dayanan biçimi vardır. Buna paralel olarak, üretim biçiminin öğeleri de yaşamın sü-

ALT YAPI VE ÜST YAPI

Üretim güçlerinin belli bir durumdayken üretim ilişkilerinin gerektirdiği modern tekniğe dayanan büyümenin gelişmesi feodalite çerçevesi içinde gelişemez. Böyle bir gelişimin köyü toprağa bağlı tutan serfliğinin ortadan kaldırılması ve büyük endüstri işletmelerinin kurulması gerekir. Üretim araçlarının kapitalist mülkiyetinin ortadan kaldırılması feodal üretim ilişkilerinden doğan uyancılar, emekçilerin gelişimini ya kolaylaştırarak frenlemektedir. Bu, üretim ilişkileri güçlerinin gereksinimlerine uygun düşmemesi ölçüsüne bağlıdır. Yeterli güçlerinin belli bir durumu, buna karşın üretim ilişkilerini gerektiren ilişkileri de üretim güçlerinin gelişimini sağlar. Bir toplumda üretim güçlerinin zeyli tarafından belirlenen üretim biçiminin, TEMEL YAPI'yı (ekonomik yapı) oluşturur. Buna aynı zamanda alt yapı denir.

İnsanlar ayrıca içinde buldukları üretim ilişkilerine göre çeşitli politik, siyasi, hukuki, sanatsal, ahlaki, dinî, kültürel, devlet gibi yönetim örgütlenmeleri, eğitim kurumları, siyasi kurumları kurarlar. Temel'e göre (temel) gelişen üretim ilişkileri, örgütlenmelerin tümüne birden ÜST YAPIDIR. Üst yapı, üretim ilişkileri ve üretim güçlerinin gelişimini belirler. Üst yapı, üretim ilişkileri ve üretim güçlerinin gelişimini belirler. Üst yapı, üretim ilişkileri ve üretim güçlerinin gelişimini belirler. Üst yapı, üretim ilişkileri ve üretim güçlerinin gelişimini belirler.

Üst yapı doğası gereği toplumun karakterine uyar ve giderek belli dönemlere üretim biçimine denk düşen üretim ilişkileri değişikliğine uğrayarak da değişikliğe uğrar, yeni bir sosyal yapı meydana gelir. Yeni üstyapı bir önceki kuruluştan ama yeni karakterle ket vurmuyan üstyapı öğelerinden oluşur. Bundan başka, toplumun bilincinde gelecek toplumsal üstyapısının tohumları da uyandırılır. Üst yapı, üretim ilişkileri ve üretim güçlerinin gelişimini belirler. Üst yapı, üretim ilişkileri ve üretim güçlerinin gelişimini belirler.

Üretim güçlerinin gelişimi, üretim ilişkileri ile üretim güçlerinin gelişimini belirler. Üst yapı, üretim ilişkileri ve üretim güçlerinin gelişimini belirler. Üst yapı, üretim ilişkileri ve üretim güçlerinin gelişimini belirler. Üst yapı, üretim ilişkileri ve üretim güçlerinin gelişimini belirler.

Genel kurullar işçilerin gündeminde

Ağır olarak sendikaların şube genel kurullarıyla, toplu işten çıkarmalar ve ek zam talep ve eylemleriyle dolu bir yaz geçirdik.

Sendikaların sarı-uzlaşmacı, teslimiyetçi anlayışlarına karşı, 12 Eylül yasa(k)larını ağlama duvarı yapanların üzerlerine serpilmiş ölü toprağına karşı, "bu yasalarla bir şey yapılamaz" diyen mücadele kaçaklarına karşı dört bir yandan çıkış yolu arayan işçiler, sonunda çıkış yolunun kendi sınıf güçleri olduğunu görüyor ve çalıştığı işyerlerinde işyeri örgütlenmelerine sarılıyorlar.

Sendikaların içerisindeki "muhalefet" hareketleri canlanıyor, şube yönetimlerini alma-ya başlıyorlar. Fakat her anlayışın dilinde sakız olan İşyeri Komite ve Konsey örgütlenmelerinden farklı anlamlar çıkarılıyor, farklı içerikler yükleniyor. Bu nedenle ekik-doğru uygulamaya sokulan bu örgütlenmeler, değişik işyerlerinde birbirinden çok değişik "muhalefet" hareketleri olarak da ortaya çıkıyor.

Bu "muhalefet" hareketlerinin birçoğu, varolan sendikal yönetimlere olan işçi tepkilerini örgütleyerek, önderindeki genel kurulları temel hedef alan bir özyapı taşıyorlar. Bu "muhalefet" adlı gelişmeler, sınıfın sendikal birliğini hedefleyen, işyerlerini temel alan sağlıklı-nitel örgütlenmelere dönüşmedikçe ve aralarındaki ilişki ve bağlar kurulmadıkça, gelen gideni aratır duruma gelecek ve bir süre sonra yine yeni "muhalefet"ler doğacaktır.

Sendikaların bölge şube ve genel merkez genel kurullarının yapılacağı önümüzdeki aylarda, genel kurulları sınıfın sendikal yapıyı yaratma yolunda bir geçiş aşaması olarak görülmelidir. İşyeri örgütlenmeleriyle genel kurullara müdahale edilmeli ve sendikal birliği yaratma mücadelesinin yolunu açmak olarak değerlendirilmelidir.

Özellikle sendikaların genel kurulları yak-

laşırken, çeşitli ekonomistlere, sosyal siyasetçilere hazırlatılan çalışma raporlarında, 12 Eylül'e çatılarak, değişik dönem işçi eylemleri sanki kendi kararlarımız gibi sahiplenilerek uzlaşmacı-sarı sendika yöneticilerinin, genel kurullarda yönetime yeniden talep oldukları görülmüştür.

Sınıf ve kitle sendikası anlayışı temelinde sendikal yapıyı yaratmayı amaçlayan işçi sınıfı, sendikaların genel merkez genel kurullarına, güçlerine göre müdahale ederek, devrimci sendikal birliğin yaratılması yolundaki mücadelenin önünü açmalıdır. Bunun için işçiler dikkatlerini genel kurullar üzerine çevirirken; genel kurullara gönderecekleri delegeleri denetlemeli, genel kurul öncesi ve sonrası delegasyon üzerinde denetleme mekanizmasını işletmelidirler.

Önümüzdeki aylarda genel merkez merkez kurulları yapılacak sendikalar ve tarihleri şunlar:

Yol-İş	13-15 Ekim
Basın-İş	14-15 Ekim
Harb-İş	26-28 Ekim
Türk-Metal	27-29 Ekim
Tekstil	3-5 Kasım
Hava-İş	4-5 Kasım
Ağaç-İş	4-5 Kasım
Tarım-İş	11-12 Kasım
Likat-İş	17-19 Kasım
Türk-İş	11-17 Aralık
Petrol-İş	13-15 Ekim
Tes-İş	20-22 Ekim
Demiryol-İş	27-29 Ekim
Şeker-İş	2-5 Kasım
Belediye-İş	3-5 Kasım
Tez Koop-İş	4-5 Kasım
Sağlık-İş	11-12 Kasım
Tek Gıda-İş	17-19 Kasım
Maden-İş	17-19 Kasım

Denizli Cam İşveren-sendika işbirliği

Türkiye'nin cam ihracatında önemli bir yeri olan Denizli Cam'da işveren "görülen lüzum" gerekçesiyle daha önce sendika temsilcisi ve grev komitesinde yer alan 6 işçiyi işten çıkardı.

Fabrika önce işçi kuruluşu olarak kuruldu. Sonra DESİYAB'ın eline geçti. İşyerinde 800 civarında işçi çalışmakta olup, Çimse-İş Sendikası örgütlü. Sendika örgütlenmesinde işçiler temsilcilerini seçimle belirlemişlerdi. 1988 yılındaki T.İ.S. görüşmelerine bu temsilciler katılmışlardı. Anlaşma sağlanamayınca grev kararı alındı; grevi işçilerin seçtiği grev komitesi yürüttü. Sınıf ve kitle sendikası anlayışını benimseyen temsilciler tecrübesiz olmalarına rağmen 26 gün süren grev sonunda önemli bazı hakları aldılar.

Toplu iş sözleşmesi sonrası işçilerin sendika şubesi oluşturulması istemleri başladı. Sendika-işveren işbirliği o günden sonra daha da arttı. Önce Çimse-İş Genel Başkanı Tamer ERALAN'ın arkadaşları fabrika müdürü Yalçın AKŞAHİN'i telefonla arayarak eskiden sendikacılık yapmış Tuncer AYDIN'ı fabrikaya aldılar. Önce baştemsilci ve temsilcileri görevden aldılar. Yerlerine işverenin belirlediği işçiler atandı. Bu arada şube yönetimine işverenin tesbit ettiği işçiler atadı. Tuncer AYDIN da şube kurucu başkanlığına getirildi.

İlerdeki seçimlerde sınıf ve kitle sendikası anlayışını savunan işçilerin yönetime gelmelerini engellemek için işçilerin önderi durumundaki 6 işçiyi işten attılar. İşyerindeki diğer işçilere de gözdağı verilerek istendi. Bu işten atılmaları karşısında Çimse-İş Sendikası'ndan hiçbir ses çıkmadı.

İşçilerin, işyeri temelinde örgütlenememesi nedeniyle tekrar işe alınmaları gerçekleştirilmedi. İşyeri komiteleri düzeyinde örgütlenmenin bulunmaması gerek sendika, gerekse işveren tarafından kullanılmıştı.

Görülüyor ki işveren ve sendika elele vererek son toplu sözleşme ve grev sürecinde gözünü kestirdiği işçi önderlerini işten atarak önümüzdeki toplu sözleşme dönemi için "dikensiz gül bahçesi" yaratmaya çalışıyorlar. Ancak bu oyunun işçilerce bozulması acil bir görevdir. İşyeri temelli örgütlenmeleri yaratarak, atılan arkadaşlarını geri almaya çaba göstererek ve aralarından yeni önderler çıkararak bu işbirliğini bozmak gerekmektedir.

Tes-İş Genel Kurulu'nda yüksek gerilim

Enerji işçilerinin kendi sendikalarının politikalarını belirleyip sınıfın mücadelesinin yolunu açacak kararları alması bekleniyor ve haberrindan santrallere kadar tüm çalışanların dikkatlerinin Genel Kurul'unda olduğu açıkça görülüyor.

Tes-İş Genel Kurulu 20-21-22 Ekim günleri yapıyor. Şube genel kurullarında yaşanan hareketliliğin Genel Merkez Genel Kurulu'na taşınacağı gözüküyor.

Türk-İş Genel Kurulu sonucunu belirleyici sendikalar içinde gösterilen Tes-İş'in bu Genel Kurulu'nun bu nedenle de önem taşıdığı görülmüyor. Zira yılların suskunluğu atan enerji işçilerinin seslerini Genel Kurul'da yükseltmeleri, Türk-İş üzerine hesaplar yapanların oyununu bozabilir.

Çok güzel bir baskıyla ve geçilen dönemlerin aksine farklı içerikle hazırlanan Çalışma Raporları dağıtıldı. İşçilerden "sınıf" olarak söz etme becerisi gösteren, 12 Eylül ve onun uzantısı iktidarların sınıfa saldırılarını dile getirip yeren rapor, yönetimin bir korkusunun da göstergesi oluyor. Bu rapor birkaç kişinin belirleyici olduğu Genel Kurulların sun bulacağı da göstergesi.

Raporun analitiği bir noktası var. Yönetim, 12 Eylül 1980'den bu yana Türk-İş ve bağlı sendikaların suskunluğunun nedenini "ülkesini seven Ekmek, Barış, Özgürlük sloganını ön plana çıkaran işçilerin özveri" olarak göstermektedir. Raporun tümünde 12 Eylül'ün getirdiklerini yeren, iktidarların işçi düşmanlığından söz eden yönetimin, özverinin; "kimin için özveri" olduğu sorusuna cevabı Genel Kurul'da vermesi gerekecek.

Tes-İş Genel Kurulu'na giderken düzenlenen Başkanlar Kurulu toplantısında yöneticilerin, çağrıldığı başkanlara sormadan Komisyonlar oluşturması da hareketliliğin göstergesi. Zira Nisan-Mayıs eylemleri ile yükselen işçi mücadelesinin yönetimleri sarsacaktır. Şube genel kurullarında kendini gösteren bu davranışlar şimdi Merkez Yönetimi hedefliyor. İşçiler kendi sendikalarında 'kendilerinin söz ve karar sahibi olması' ilkesini hayata geçirmekte kararlılar. Böyle olunca yönetim bir yandan Çalışma Raporu ile kendini affettirmeye çalışırken, diğer yandan Genel Kurul'a yönelik çalışmaların tümünün kendi

kontrolundan çıkmasını istemiyor. Şimdi gözler işçilerin adına Genel Kurul'da giden şube yönetim ve delegelerinin yerine getirip getiremeyeceğine odaklanıyor. Şube genel kurullarında den yana çevirmek için her türlü yoldan den bırakmayan Merkez Yönetimcilikler sap sorması gerekmektedir. İşçilerin üti işyerlerini özel yerli-yabancı işpeşken çekenlere karşı tavır almaya zorlanmaları hesap sorulması gerekmektedir.

Üretimden iletmesine kadar (üretimden devredenerin enerji işçileri) ceği üzerine tek somut adım atılması nedeni sorulmalı. Enerji işçilerinin alabilmesi için grev hakkını kullanmaları gelleyenlerin aynı işyerlerini yerli-yabancı ronalara satmalarına sessiz kalamazlar sorulmalı. İşçileri "düşman-tehlikeli rek grev hakkı veremeyenler" olarak sermayedarları nasıl dost-güvenli bir nüfus hesabı sorulmalı. Enerji işçilerinin tirilmelerle geleceği karartılırken işçilerle datlarıyla maaşlarını 2-3 milyon liraya maya çalışanlardan hesap sorulması raporlarında "demokratik bir Türkiye" yenerin, sendikal demokrasiyi yerli-yabancı şubelerin genel kurul ve yönetimlere meye çalışmalarının hesabı sorulması huriyet'in kurulduğundan bu yana rade bulunan işçilerin, 12 Eylül ve sonları gasbedilirken, "özveri" diyerek den hesap sorulmalı. Toplu iş sözleşmelerinde en güçlü eylemleriyle leye genel enerji işçilerinin kararlılığı için "eylemleri durdurun" diyen yenden hesap sorulmalı.

Enerji işçilerinin kendi sendikalarını politikalarını belirleyip sınıfın geleceğinin yolunu açacak kararları alması için ve haberrindan santrallere kadar çalışanların dikkatlerinin Genel Kurul'unda olduğu açıkça görülüyor.

İşçilerin Sesi'ne

Özel sektör ve sendika ağalığı

Karadeniz bölgesinde en çok işçi sayısına sahip olan Tek Gıda-İş Sendikası genel kurulu yaklaşırken yine yeni oyunlar sergileniyor. Bizler; Akfa, Karçay, Dosan Çay Fabrikaları'nda çalışan işçiler, birçok vadediler sendika şubesinin yapıldı. Ancak özel sektörde -diğer kurumlardan farklı olarak- çalışma alanlarımızda şube olma olanağı olmadığı için delege ve işçi temsilcisi seçilmeden öte bir bağlayıcı yanımız yok. Ne bölgemizdeki diğer şubelerle bir bağımız ne de taleplerimizi dile getirecek bir organımız var. Yalnızca aidatı sendika adına maasımızdan kesilmek gibi bir bağımız(!) var.

Oysa dün, bizlere her türlü vadede bulunan sendika ağaları bugün yüzümüze bile bakmıyorlar. Bunun en açık nedeni ise direkt olarak ildeki sendika şubesinin seçiminde bir rolümüzün olmaması.

Ancak biz işçiler kendi yaratığımız "işçi sorunları komitesi" ile Rize Sendika Başkanlık binasını işgal edip ancak sorunlarımızı dile getirmeye çalıştık. Beraberimizde Hürriyet ve Cumhuriyet muhabirleri de vardı. Ancak bu olay basında tek satır yer almadı. Tek Gıda-İş Sendika Başkanı bizi yasadışılıkla suçladı. Biz de "buraya günümüz kadar bize vadedilen ve öde bir insanın yaşamında vazgeçilmez hakları olan ekonomik ve demokratik haklarımızı istemeye ve almaya geldik" dedik. "Bu konuda kararlıyız, bunları almadan çıkmayacağız" dedik. Özel sektörde çalışma koşullarından ve işçilere günümüz sendikalarının ve orada yoğunlaşan temsilcilerin sorunlarımızı dile getirmeyi; özellikle bazı özel sözleşmelerde işverenin lehine kararların alındığını dile getirdik.

"Sendika sözleşmesinde 'her ayın 7'sinde işçi ücretlerinin ödenmesi zorunludur" denmektedir. Ayın 20'si olmasına rağmen 'para bitti' gerekçesiyle ücretlerimiz ödenmedi" dediğimizde yanıt olarak "birçok özel sektör işfasi işçisinde, ondan ödenme yapılmıyor" denmesi Tek Gıda-İş Sendikası'ndaki işverenin ağızıyla konuşma alışkanlığının bir kez daha ortaya çıkmasıydı. Oysa biz biliyoruz ki çay işçileri yüzde 150 kâr getiren işletmelerdir. Üretilen her maddesi bedava, işçiden iş gücü bedava ve sonuç yine iflas(!) deniyor. Özel sektörde çalışan işçiler olarak kendi sorunlarımızı tartışıp, sözcüklerimiz olacak bir sendikal anlayışı ve temsilcilerimizin yaratılması mücadelesine giriyor. Her ne kadar oy kullanma, seçme ve seçilme hakkımız olmasa da bize yakın işçi arkadaşlarımızın bu doğrultuda müdahaleleriyle Rize Tek Gıda-İş Sendika yönetimini değiştirip söz ve karar sahibi olacağız bir sendikal anlayış getirilmesini acil görevimiz olarak görüyoruz. Bu doğrultuda diyoruz ki; Özel sektörlerde şube açılması ve bu şubelerin merkezi temsilcilerinin yaratılması sağlanmalıdır. Önümüzdeki Ocak ayında özel sektörlerde temsili arkadaşlarımız ve tüm işçilerin onayına sunulacak bir sözleşme taslağı oluşturulmalıdır.

Patronların kârlarına kâr katan işçiler olarak bizde artık bulunduğumuz alanlarda kendi öz örgütlenmelerimize giden tüm yolları kararlı bir biçimde katedeceğiz ve bunun ilk adımı olarak -her ne kadar hakkımız olmasa da- Rize Tek Gıda-İş Şubesi'ndeki sendika ağaları işçilerin ve temsilcilerin kararlı tavri karşısında yok olacaklardır.

TEK parça parça

Baştarafı 1. sayfa

yürürlüğe girmiş, İstanbul, Bakanlar Kurulu'nun belirlediği bu bölgelerin dışında tutulmuştur.

Ancak 24 Ağustos '89'da İstanbul Anadolu Bölgesi, Sabri Artam'ın sahibi olduğu AKTAŞ AŞ'ye devredildi. Yaptıkları "gaf"ın farkına 13 gün sonra varabilen "yetkililer" bunun da kolayını buldular: İkinci bir Bakanlar Kurulu kararıyla İstanbul Anadolu yakası da daha önce belirlenen bölgelere dahil edildi. 6 Eylül'de alınan bu kararın hemenertesinde (7 Eylül)

TEK İstanbul Anadolu Bölgesi'nin Sabri Artam'ın sahibi olduğu AKTAŞ AŞ'ye devredildiği Resmî Gazete'de yayımlandı. Sabri Artam bu bölgeyi TEK'ten daha önceki alacaklarına "mahsuben" hemen hemen bedava almış oluyordu. 30 yıl için 45 milyar liraya...

TEK'in yerli-yabancı şirketlere devredilmesi siyasal iktidarın işçi düşmanı yüzünü bir kez daha açığa çıkardı. Ülkede açısından stratejik bir öneme sahip olduğu gerekçesiyle grev yasası kapsamına alınan TEK parça parça elden çıkarılıyor.

Üretimden iletimine ve dağıtımına dek işçilerin yaratığı dev bir kurum TEK. Üretilen elektrik enerjisi, insan yaşamında ve bir sanayi girdisi olarak ekonomik yaşanı-

• Nisan eylemlerinin öncülüğünü yapan Gölcük tersane işçileri...

Eski yönetim "onaylandı"

Nisan eylemlerinin öncülüğünü yapan ve aynı zamanda sendikaya karşı da tavır geliştiren, epleri ve çocuklarıyla yaptıkları korkunç eylemlerle dikkatleri üzerine çeken Gölcük Tersane işçilerinin üyesi olduğu, Harb-İş Kocaeli şube kongresi Gölcük'te yapıldı. 180 delegenin çoğunluk oyunu alan İzzet Çetin başkanlığında, Bekir Yurdagül, Abdülkadir Çay, Cemil Şimşek ve Ahmet Kasımoğlu'dan oluşan eski yönetim yeniden seçildi.

Kongrede bir işçinin ölümü halinde ücretlerden 1000 TL'lik kesinti yapılmasına ilişkin verilen teklif kabul edilirken, konuşmalarda sık sık "grev hakkı" tanınması istendi. Delegeler bu hakkın elde edilmesi için "mücadele" çağrısını yaptılar. Askeri bir işyerinde çalışmanın getirdiği özgün sorunları dile getiren delegeler, "Bizim mesleğimiz askerlik değil, işçiliktir" dediler.

Divan başkanlığına lehte ya da aleyhte hiç oy almayan Harb-İş Genel Başkanı Kenan Durukan konuşmacıların eleştiri hedefiydi. Kıbrıslı sendikacılardan, milletvekillerine

kadar zengin bir konuk kitlesinin izlediği kongrede söz alan Kenan Durukan, eleştirilere yanıt niteliğindeki konuşmasıyla büyük alkış aldı. Bir delegenin Kenan Durukan'a hitaben "...12 Eylül'de Kenay telgrafla kutlayanlar arasında ilk sıradaydı" biçimindeki sözlerine "inanmı doğru değil" demekle yetindi. Nisan eylemlerinin sırasında kürsüden indirilerek konuşturulmayan Kenan Durukan'ın aldığı alkış, hele ki Türk-İş kongresinin yaklaştığı bir sırada son derece ilgi çekici bir nokta.

Şube yönetiminin anlayışına ilişkin muhalefetlerin olduğu da kimi delegelerin konuşmalarından anlaşılabilir. Birlikte, bu muhalefetin sistemli ve örgütlü olmadığı da açıkça görülmüyordu. Yönetime "kazanılmayacağı" bile bile ama yönetimle farklılığı vurgulamak için" iki adayın çıkması ve 180 delegeden en fazla 22'sinin oyunu alması da bu durumun göstergesi. Muhalefetin sadece kongre günü, kongre salonunda yapılmasının yanlışlığı ve eksikliği yaşandı.

yatı üreten işçi sınıfıdır, hayatı durduracak güc de onadır.

Şimdi yapılması gereken bu gücü devreye sokmak, işçiyi düşman gören bir tavra karşı sınıf bilimiyle yoğunlaşmış bir mücadele gerektirir. Çünkü egemen sınıf ve siyasal iktidarın her uygulaması, işçi sınıfını biraz daha fazla sömürebilmek içindir. Bu keyfi uygulamalara TEK işçileri işyeri örgütlenmelerinde temelde yükseltecekleri mücadeleleri ve üretimden gelen güçleriyle cevap vermediler.

Tüm taktikler "stratejiler" işçileri daha fazla sömürmenin, daha çok kâr yapmanın yollarını aramak olan bu zorbalara ve onların keyfi uygulamalarına karşı cevap işçilerin ortak mücadeleleriyle verilmelidir.

Tes-İş'te Bizans oyunu

120.000 üyeli ve enerji işkolunda bulunan Tes-İş'te şube kongreleri müzakere. Ancak, yapılan her şubesinde Tes-İş genel merkez yönetimlerinin şubelerde destekledikleri işçilerin kongrelerinde işçilerden yükselen sesle sendikal anlayışına sahip muhalefetçi, türlü oyunlar içerisinde girmektedir.

Tes-İş şubelerinde eski yönetimlerin koruyabilmek için, TEK ve Dişini bölmeye çalışmakta, işçilerin birarake yönetimle tekrar gelebileceklerine girmektedir. İşçilerin birlikle mücadeleleri noktalarında ise, genel merkez girmektedir.

Tes-İş'te bu oyunların son örneği bakır ve Trabzon şubelerinde yaşanan şube genel başkanı; Faruk BARUT Trabzon be kongresinde; "buraya, bu yönetimle bir yönetim gelirse, ben bu şubeyi" şeklindeki tehditleriyle, kongreye dahale edilebilmektedir.

Bu tehditler de Tes-İş yönetimimiz maza, işçileri yeni oyunlar bekleniyor yarbakır ve Trabzon şubelerinde, kaybeden eski yönetim yanlıları. Halkın paralarının kongreden onbeş gün önce yapıldığı gerekçesiyle, kongrelerin yapılmayacağı, Ankara 1. ve 6. iş mahkemesi ve açmışlardır. Davayı izlemeye ve sahip çıkmak için Diyarbakır ve Trabzon otobüslerle Ankara'ya gelen, yaklaşık işçi grubu, önce iş mahkemesi sonrada Tes-İş genel merkezine gitti iş mahkemesi koridorlarında dolmuş işçi grubu, karşı taraf avukatının merkez avukatının yardımcı olarak gerekçesiz olarak, Görüşmelerini şunları söylüyorlardı; "Eski başkanlık süzlük yapıyor, faaliyet raporunu dağıtmadım diyerek, seçimlerin iptalinden yapılmasını istiyor. Usulden bunu kendileri yapmışlardır. Kaldırılan, çok daha önceden her keseye dağıtılan Biz sendika ağalarına ve onların çıkarlarına, sendikamıza sahip çıkacakları zafer, genel merkez destekli sarı sendikaların değil, sınıf ve kitle sendikalarının olacaktır."

Eski yönetimlerin genel merkezde açtıkları davalar sonucunda Diyarbakır kongresinin iptaline ilişkin dava görülecek. Genel Merkez yönetiminin seçtiği şube temsilcilerinin genel kuruluna katılmasını önlemeye çabaları boşa çıktı. Trabzon'da işçilerin, davayı aşmış görünen kişilerin let vermiş olduğu avukata bu örnekte gili vekâlet vermemiş olmasının dava düşü.

Reşi ve ihaneti" gördük

Çelik grevinin 137. gününde grevci birinde oynanan oyunun son perdesi li ve grev varolan anti-demokratik takla atarak şekilde bitirdi. Yoktu ki bu oyunda... Grevi koltuk ün kullanan sendikacılar, kârlarına grev vurguncuları, sermayeyi daha eylebilmenin hesaplarını yapan siyasi AHP kökenli faşist sendikacılar ve ayandıkları faşist sendikalar, oynala seyirci kalabilecek denli duyar-deleden uzak sendika yönetimleri, derinleştirilmenin yollarını arayan... Bunların ortak noktaları ise ik işçisine karşı oynanan bu ihanet a büyüklükteki rolleri paylaşma-

ve yetkisiz şube yönetimlerinde im-özleşme sonucu "kazanılan" ise 1. ücret zammı (grevde geçen dört ayın fark alınmadığından bu oranın % 169 olması oyunun bir başka yö-6 aylık saat ücreti zammına (150 TL) eklediği 50 TL "ulufeydi". ise sadece demir çelik işçisi için de-şi sınıfı açısından kazanılan bir şey şananların olumlu olumsuz yöne-şümü mücadelesine kattığı deneyim-şanlar, işçi sınıfının kendi güçlü kol-beyniyle yaratıp geliştireceği örgüt-olmadıkça böylesi oyunların oynai-gerçeği bir kez daha gösterdi.

mevî imzalanın hukukun yetki-imadığı tali bir yön, dikkatlerin bu çekilmek istenmesi ise yanlıtı. Bu-ması gereken "bunlar yetkili mi yet-ı" tartışmasından öte, yaşananların ir değerlendirilmesi yapmaktır, ders-nak ve bu oyunun tüm oyuncular-ı tarih sahnesinde cevap vermektir. Yaşananlar?

demir çelik işçisinin dört ay sürecek atonunun başlangıç tarihi, grev vur- için de talih bir kâr akışının başlan- kime grev öncesinde ithal edip stok- u satarak, kimi grev sırasında üreti- rıp piyasadaki payını artırarak yaptı- e ditişim.

"Eylem" iktidar bu vurgunun yasal zeminini ediy- rak kraldan daha kralcı olduğunu bir- şiyimleri gösterdi. Her şey sermayenin sömür- olaylaştırmak içindi.

lu ama nı tarafını temsil eden MESS'in grevi işçiler, "atı (tutumu) ise hem bu vurgunun sül- umanı işletmek hem de demir çelik işçilerini n olursa k Metal Sendikası'na çekebilmenin a gerçek ni yaratmak istemesinden kaynakla- tamuz 19 MHP kökenli faşist şube yönetici- Sorun k, amaçlı çabaları ise grev kırıcılığı- vardırıldı. Türk Metal, grevin orta- dik-İş Sendikası'nın altını boşaltmak, İğünü parçalamak amacıyla) Çelik- itirazında bulunarak işveren yanlı- nıncı tavırını açıkça ilan etti. Çelik-İş işkanı Metin Türker bugün oynanan lan "habersiz" görünümünde. Oysa cıları, Türk Metal'le işbirliği yapan- berî bilindiği halde Metin Türker'in iği "Walesacılık" oynamak ve 80 ön- şisi siyasi örgütlenmenin lideri olan h Türkiye'yi ziyaret edip, şikâyetle bu- sorunu çözmesini rica etmek oldu. İki yönetimi iş sorunlarını örtbas eder- diği düşümlerine da gözmezlikten ge- nenen oyunlara zemin hazırladı.

ın başlarında "Türk-İş'e bağlı değiliz. in kararları bizi bağlamaz" derken elişimi içinde Şevket Yılmaz ve çev- grevi Türk-İş içindeki koltuk kavga- ullanmalarına seyirci kaldı. Türker- onrası söylediği şu sözler bu kulan- dece seyirci kalmadığını da göste- enel kurula Türk-İş'e üyelik de gün- lecek".

bu gelişmeler demir çelik işçilerinin ücalesini boğmayı amaçlayan oyu- parçasıydı. Ve grevciler bu çok yön- larını kararlılığına, umutlarına bezeli ücalelerini sürdürüyorlardı. Çevre halkın ve sınıfın desteği ise müca- deci güçleriydi.

çelik işçisinin mücalesi sürerken, tidar ve sermaye destekli faşist şube leri boş durmuyor, grev kırıcı tutum- ücaleleyi içten yıkıcı çabalarını sür- ildir. Öyle ki işverenlere bu şube yön- in, destekçisi Türk Metal'in çabaları mıştı. (Bu içiçelik gün gibi ortaday- ın Türker'in "aldatılmış adam" gö- yle "bilmiyorum, görmedim, duyma- emesi ne ölçüde inandırıcı?)

k, tüm bu olumsuzluklara rağmen, rin mücalede geri adım atmamala- Şi, siyasi iktidarı ve sendikal alanda- ıklarının düşündürüyor. Tepkilerin e ve hükümette odaklanmasını öle- n önce MESS devreden çekildi. (Bu ay- anda işçilerin kararlılığı sonucu geri- ımasıydı.) Ve TDÇİ Genel Müdürlü- ŞS'in yerini aldı. 'nin istemi üzerine 5 Eylül günü iş- nesince "ihtiyatî tedbir" olarak grev- urulması ve kısa süre sonra yetkisiz- netimleriyle TDÇİ arasında sözleşme- masıyla grev bitirildi. Ya mücalede? siyasi iktidar-sermaye-uzlaşmacı, fa- şikalarının ittifakı ve oyunlarıyla bit- ma demir çelik işçisi için gerçek mü- müdi başlıyor. Bu, sadece Çelik-İş ü- ye- için değil, "Otomobil-İş'le birleşme- e üye olma" gibi pazarlıkların yapı- ınlarında tüm metal işçilerinin müca- malı. Çünkü bu pazarlıklar, hazırla-

nan yeni oyunların da göstergesi.

Şevket Yılmaz, "Biz ona çek git diyoruz" diyerek kendisine meydan okuyan Türk Metal Genel Başkanı Mustafa Özbek'e karşı Otomobil-İş ve Çelik-İş'i kullanıyor. Çelik-İş'le Otomobil-İş'in birleşip, Türk-İş'e üye olun- ması aynı işkolunda örgütlü Türk Metal yön- etiminin Türk-İş içindeki konumunu sarsa- cak ve Şevket Yılmaz kendisine rakip olan Ö- zek sorununu büyük ölçüde halletmiş olac- ak. Böylece şube yönetimlerinin sözleşmeyi im- zalamalarıyla işçilerde yükselen tepki kulanıla- rak Çelik-İş'in Türk-İş'e eklenmesini, yığıl- ma politikası uygulamaya konacak.

Metal işkolunda Türk-İş'e kayış şeklinde gelişebilecek bölümleri bir süreç, işçilerde varo- lan mücalede potansiyelini de uzlaşmacı, tes- limiyetçi bir yapıda eritmeyi getirecek. "Türk-İş'in aldığı kararlar bizi bağlamıyor. İşçiler yürümlü, direnmeli, hak ettiği ücreti alana, sendikal hak ve özgürlükleri elde ede- ne kadar eylemlerine devam etmeli" diyen Metin Türker ve sendika yönetimi şimdi ma- sabahlarında birleşme (daha doğrusu Türk- İŞ'te yığılma) pazarlıkları yapıyor.

Gelinen noktada "Kahrolsun şube, ihanet- çilerden hesap soracağız" demek çözüm de- ğildir. Evet hesap sorulmalıdır. Ancak bu he- sap, öfkeli haykırışlarla değil, işçi sınıfının ör- gütlü mücaledeyle verilmelidir. Demir çelik işçisi yaşanan bu deneyimin de gösterdiği gi- bi mücaledeyi uzlaşmacı teslimiyetçi, faşist sendikaların insiyatifine bırakmamalıdır. Söz ve karar sahipliğini, sendikal demokrasiyi ha- yata geçiren, sarı sendikacıları koltuklarından alaşağı edecek örgütlülüğünü yaratmalıdır. Devrimci sendikal yapıyı (sınıf ve kitle sendi- kası) hedef alarak girişeceği mücalede işyer- leri temel alınmalıdır. Bu sayede işçiler tüm gelişmelerin içinde yer alabilecek, tartışacak, değerlendirecek, mücalede eğitim alanına dö- nülebilecek, kararların alınmasından uygu- lanmasına her aşamada aktif olabilecek ve böylesi ihanetler yaşamayacaktır.

Bugün metal işkolu işçileri büyük bir tepki- yi ve mücalede potansiyelini içinde taşıyor.

İşte Türk Metal... İşçiler sendikanın tüm baskı ve zorbalıklarına karşı, toplama kam- pını andıran işyerlerinde ek zam mücalesi verebiliyor, işten atılmalarına karşı ücretini durdurabiliyor. Toplu istifalar gerçekleşiyor.

İşte Otomobil-İş... İşçilerin haklı ek zam mücaledelelerine işverenler daha fazla karşı çı- kıyor. Ama işçiler sendikalarına rağmen mü- caledeyi sürdürüyor. İşçiler "Hakkımız olanı sendikaya rağmen alacağız" diyor, gelişen tepkiyi örgütlü bir temelde teslimiyetçi yön- etime karşı yükseltiyor, bu potansiyeli sınıf ve kitle sendikasını yaratma doğrultusunda şe- killendiriyor.

İşte Çelik-İş... Oynanan tüm oyunlara se- yirci kalmamın ötesinde, binlerce demir çelik işçisinin masabaşı pazarlıklarında rahatça or- taya sürülebiliyor, Türk-İş gibi sarı-uzlaşmacı devlet sendikasıyla birleşmenin hesapları için kullanabiliyor.

Ve Özdemir-İş... Gerici yapıyla gelişme- leri sınıfsal özünden çıkartıp işçileri müca- ledele uzaklaştırıyor.

Yaklaşan Çelik-İş genel kurulunda demir çelik işçilerine, grev süresince yaşadıkları, bir- kimleri rehber olmalıdır. Genel kurulda sını- fika ihanet edenlere gerekli cevap verilmeli, sendikal yönetimin defedilmelidir. Bu aynı zamanda Türk-İş'te yığılma, uzlaşmacılığa eklenme anlamına gelecek "birlik" pazar- lıklarına da yanıt olacaktır. Türk-İş içindeki koltuk kavgalarında çelik işçisi kendini kul- landırmamalıdır.

Genel kurulda "birlik" konusu gündeme getirilirse, "Hangi ilkeler temelinde, neye göre belirlenecek?" "Sınıfın bağımsız sendikal po- litikası ne olmalıdır?" gibi temel sorulara ce- vab istenmelidir.

Türk-İş'te birlik çağrılarını yapanların ilk adımı Otomobil-İş Sendikası'yla "birliği" gerçekleştirmektir. Bunun arkasında yatan "birlik", "güçlülük" değil, Şevket Yılmaz'a, Özbek'e karşı manevra alanı sağlamak, sını- fın potansiyelini eritmek çabasıdır. Bu anlam- da Çelik-İş genel kurulu yalnızca metal işç- leri değil, tüm işçi sınıfı için de önem taşımak- tadır. Kongre ve genel kurullar, sınıf ve kitle sendikal anlayışını, örgütlülük ve mücalede çizgisinin adımlarını atıldığı alanlara çevril- meli, ortak mücalede sürecine hizmet etmeli- dir.

Çelik işçileri; Siyasi arenada çıkar peşinde koşanların, iş- çilerin inançlarını istismar ederek sendika yön- etimlerine çöreklenmelerine izin vermemeli- dir.

İşçileri sömürürken din, inanç, mezhep vb. ayrımlar yapmayan işverenlere karşı, işçi sını- fınının birliği, din, dil, ırk, mezhep vb. ayrı- mlar güdülmeden, insanca yaşama müca- lesi içinde yaratulmalıdır. Bu sınıf birliği sen- dikalarının yönetimine gelmelidir. Din, mez- hep, bölge, ırk, cinsiyet ayrımlı güdenler ve işçi sınıfının iktidarına karşı çıkarılan işçi sendi- kalarının yöneticisi olamaz.

"BİZ HAYATI EMEGİMİZLE VARE- DİYORUZ. ÖYLEYSE YÖNETİMLER DE BİZ İŞÇİ SINIFININ ELİNDE OLMALI- DIR" denilerek sınıfın özgücü sendika yön- etimlerine oturtulmalıdır. Sınıf düşmanlarına cevap tarih sahnesinde verilmelidir.

* Grev sürecinde yaşananlar çözümü öneriler" işç- ilerinin Sesi gazetesi 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8. sayılarında daha geniş ele alınmıştır. Kongrelerine yönelik çalışma yürüten işçiler ve işçi önderleri bu yazı- lardan yararlanabilir.

Özal, ABD ve

Baştarafı 1. sayfa

yüklenmiştir. Türkiye'nin çeşitli ülkelerde Türk kökenli azınlıklarla bu içerikte bir ilişki kurması istenmektedir. Çeşitli istihbarat teşkilatlarının bu amaçla kurdukları gizli örgütler, yine Türk kökenliyle yönelik Türkiye kaynaklı yayınlar bunun örnekleridir.

Emperyalizmin, "sosyalist" ülkelere yöne- lik bu stratejisinin başarıya ulaşmasının temel koşulu, ulusal azınlıkların veya düzen muha- lifi kişilerin kendi yaşadıkları topraklarda kal- maları, o ülkede sürekli bir bunalım kaynağı olmalarıdır.

Doğu Almanya'dan göç etmek isteyenlerin sayısını sınırlayabilmek amacıyla Batı Alman- ya'nun büyükelçiliğini kapatması bunun bir örneğidir. Letonya, Litvanya, Gürcistan, Azerbaycan gibi bölgelerdeki hareketlenme- ler bu politikanın ulaştığı başarı derecesinin bir göstergesidir.

Bu genel açıklamada Bulgaristan özeline

SSK kime

Baştarafı 1. sayfa

ca muayene olmak artık parası olanlar için" diyor.

Ahmet Zor, Beyoğlu Havaçığı Şebekesi'nde 18 yıllık belediye işçisi. Okmeydanı SSK Hastanesi'ne "acil hasta" olarak geliyor. "Numara bitti, deniyor, üç gündür gelip-gidiyorum. İlgilenen yok. Şikâyet edilecek bir yer de yok" diye dile getiriyor hastanedeki işlemeçliği.

Mehmet Metin, Balmumcu Askeri Dikime- vi'nden. Dişlerinin tedavisi için kaç gündür gelip gidiyor. Metin, "doktor, 'işin temiz ol- ması için' özel muayenesini veriyor. Özel mu- ayene olursun (yani 50.000.-TL. verisen) kontrol, numara almadan, sırasız girebiliyor- sun. daha çok ilgi gösteriliyor" diyor.

Hüseyin Bayar 24 yıllık Profilo işçisi. Türk- Metal Sendikası'na üye. Bayar, "hastalar da, doktorlar da haklı. Asıl suçlular sendikacılar- ız ve politikacılar. İşyerinde sendikacılar bize kazık atıyor, hastanede de politikacılar" diyor ve siyasal yönetime çağıyor.

SSK Hastanesi'nde kapıda duran nöbet- çinin başhekimden yetkili olduğunu, rüşvetin alıp başını gittiğini söylüyor hastalar. Herkes kendi başındaki belayı atmak istiyor, bir an

Hesap sorulmalı

Baştarafı 1. sayfa

sıkı fıkı ilişkilerle duyurmuş ya da Union Car- bide gibi Hindistan'da 2500 insanın ölümü- ne yol açıp sicillini kanla yazdırmış uluslara- rası tekel var.

Bir diğer dev KİT ise Makine Kimya En- düstrisi Kurumu. Hatırlanacağı gibi MKE'nin iki fabrikası (yaklaşık üç ay önce) kapatılmıştı. Tabii bu da emperyalistlerin istem- leri dışında olmadı. Bu kapatma olayı ekon- ominin değerlerinin, temel taşlarının emper- yalizme bütünleşme uğruna talan edilmesinden, sömürünün katmerlendirilmesinden başka bir anlam taşımıyor.

Gerçekçe, bugün MKE'nin özelleştirme lis- tesinin başlarında yer alması, birkaç ay ö- nceki kapatma olayından farklı değil. Çünkü her iki gelişme de aynı amaca hizmet ediyor: Emperyalizme kolaylıkla yutacağı lokmalar hazırlamak.

MKE, yine The Morgan Bank'ın hazırla- dığı raporda "belki özelleştirilebilir" bölü- münde yer alıyor. Üretim kategorisi ise ağır sanayi. Ülke ekonomisinin temel taşlarından biri. Silah yapımının yanı sıra, Türkiye'nin Avrupa pazarında oldukça güçlü olduğu tekstil işkoluna makineler üretiyor. Ve temel taş- lardan biri olan MKE emperyalizme, bu güç- lü konumuyla adeta "ikram" ediyor.

Ülke ekonomisi artık açıklamaları bile ge- rek duymadan emperyalizme peşkes çekili- yor. Halkın vergileriyle kurulan, işçilerin alın- teriyle işleyen, gerçekçe halka ait dev kurulu- lar haraç mezar satılıyor. Emperyalistlere, "bu ülke benden çok benim, dilediğini gibi sö- mür, parçala, yönet" deniyor. Halkın yarat- tığı değerler yerli ve yabancı tekelere azgın- ca bir istihla yağmalanırken özelleştirmeyle bu yağmalamaya resmîyet kazandırılıyor. Tek- kelci sermaye ise bu talanda payının azalaca- ğı, eriyip gideceği endişesiyle feryat ediyor.

Kendilerine ara malı üreten, ucuz işgücü kay- nağı olarak dilediklerine kullandıkları bu ku- ruluşların elden çıkarılmasını, kendilerini emperyalizme bütünleşme sürecinde girece- leri yeni ilişkilere hazır hissetmediklerinden göze alamıyorlar. Yeni konularının belirsiz- liğiyle panikleyip, güvence istiyorlar. Emper- yalizme bütünleşme ve bu bütünleşmenin de- rinleşmesi sürecine uyum sağlayıp sağlayama- yacaklarının kaygısı içindeler. Çünkü bu sü- reç, aynı zamanda ayak uyduramayanların elenip gitmesi, yok olmasını da içeriyor.

"Halkın malını kime satıyorsunuz?" de- yip "hesap soran" muhalefet partilerinin karşı çı- kışı ise halkın yarattığı değerlerin yerli, yaban- cı tekelere talan edilmesine duyduğu rahat- sızlıktan kaynaklanıyor. Muhalefet, bu ge- lişmeleri koltuk kapma kavgasında kullana-

dönersek, ABD'nin genel politikası Türk azınlığın Bulgaristan'da kalmasını gerektirir. Bu noktada, Özal'ın "hepsini göndersinler, 57 milyon oluruz". "Hepsini bağırmasa bas- maya hazırız" şeklindeki demecleri ve ilk an- da sınır açması ABD'yle ters düştüğü gibi bir görüntü ortaya çıkarmaktadır. Ne var ki, bu sadece bir görüntüdür.

Sınır kapılarının açılmasındaki neden, Özal'ın bu sorunu içi politikada kullanarak, yıpranmışlığını biraz olsun giderme arzusu- du. Fakat, Özal bu manevrayı yaparken Bul- garistan'ın bu kadar çok insanı, üstelik bu ka- dar kısa bir sürede (iki ayda 300.000 kişi) Türkiye'ye gönderemeyeceğini düşünüyordu. Yani, blöf yapıyordu. Bu yüzden, Özal'ın sını- rı açtığını ilan etmesi, 2 milyon insanı ça- ğırması ABD'nin genel politikasıyla çelişmi- yordu. Ne zamanki, Bulgaristan bu blöfü gördü ve Özal'ın çağırısı pratige dönmeğe başla- dı, işte o noktada generallerin de devreye gir- mesiyle birlikte bir gece içinde sınır kapıları- nın kapatılması kararı alındı.

Elbette ki bu kararın alınmasındaki diğer

önce bitse de bu işkençe gitsem, diyor. Her gün sıra kavgası, hastane personeliyle hırğır- ştırıp gidiyor.

SSK prim tavanlarının ve aylık miktar yüz- delerinin yükseltilmesiyle çalışanların ücret- lerinden her ay büyük bir bölüm SSK'ya ke- silmektedir. her ay trilyonla ifade edilen bu kesitilerin 82 verilerine göre ancak % 24 sağ- lık hizmetlerine ayrılıyor. SSK, yönetim har- camalarıyla (% 65) çalışanların paraları, hiç- bir denetlemeye uğramadan bir yerlere akıtı- lıp talan ve çarçur edilirken, SSK'daki anar- şik işleyişle hasta-hastane personeli birbirine düşürülüyor, tedavi için kuyruklar oluşuyor, hastalar baştan savma muayene ve gelişigü- zel ilaçlarla vavuştuuruluyor ve bugün açıkça milyonlarca insana hizmet verecek SSK sağ- lık kuruluşlarında bu da yetmiyor gibi insan sağlığı ile oynanıyor.

Diğer yandan işçi ve memurların ücretlerin- den kesinti yapan kamu ve özel kesim işve- renleri, bunları uzat finansman olarak kul- lanıyor ve SSK'ya ödemiyor. Halen işveren- lerin SSK'ya 900 milyara varan borcu bulun- maktadır.

Bir yanda yetersiz araç-gereçler ve tıbbi per- sonel ile, bakımsızlık ve ilgisizlikten laçkalaş- mış bir kurum, diğer yanda milyonlarca işçi-

bileceği bir koz olarak görüyor. Yoksa, ülke değerlerinin emperyalizme peşkes çekilmesi değil ancak "ucuz gidiyor" kaygısındalar. Nitekim "biz iktidara geldiğimizde..." diye başlayan nutuklar atmaktan başka bir şey yapmamaları da samimiyetsizliklerinin göste- gesi.

Ülkeyi emperyalizme peşkes çekmenin, ba- ğımlılığı bir üst boyuta sıratmanın belgesi olan 24 Ocak ekonomik "istikrar" program- ının önemli bir halkası KİT'lerin elden çıkarıl- ması, diğer bir deyişle özelleştirmeye gi- dilmesiydi. Uzun vadede, ekonomiyi ulusla- rarası tekelere ellerine tümüyle teslim etmeyi amaçlayan özelleştirme, işçi sınıfı için de kö- leliğin derinleşmesi, sömürünün azgınlaşma- sı anlamına geliyordu.

"KİT'leri verimli kılmak", "sermayeyi ta- bana yaymak" demagogleriyle zemini hazırla- nın özelleştirmeye, "holdingler de halk sa- yılır" denilerek gerçek anlamı veriliyor.

İşçilere, emekçilere vereceği üç kuruşun he- sabını yapan, "daha fazla kâr" diyen hold- ingleri biraz daha besleyebilmenin telaşında olan siyasi iktidar, ilk planda birkaç işletme- yi (İğdir İplik Fab. yem sanayii gibi) patron- lara ikram ederek özelleştirmede ilk adımları da atıyordu. Küçük, önemsiz işletmeler Türk patronlara sunularak özelleştirmede "güzel" örnekler yaratılmaya, halkın gözünde puan kazanılmaya çalışılıyordu. Bu, aynı zama- nda asıl hedefe ulaşmada bir yumuşak geçişti. Alıcı listesinden baş sırayı faşist parabalaları- nın, büyük sermaye gruplarının çekmesi, sa- tışa sunulan işletmelerin kârlılıklarının yük- sek olması ve alıcıların milyarlarca liralk kre- dilerle desteklenmesi, bu alanda yapılan de- magojileri de açığa çıkarıyordu.

Satış listesi zamanla ülke sanayiinde belke- miği niteliğindeki dev işletmelerle doldurul- maya başlandı; TÜPRAŞ, PETKİM, SÜ- MERBANK, ERDEMİR, MKE...

"Ekonomik verimliliği arttırmak", "yeni teknolojiler getirmek" yalanlarıyla süslenen bu özelleştirme girişimlerinin altında ise ya- bancı sermaye yatıyordu. Nitekim emperya- lizmin mali temsilcileri IMF ve Dünya Ban- kası'nın, özelleştirme konusunda tam destek vermeleri ve KİT'lerde yapılacak reformlar üzerinde önemle durmaları da bunun göste- rgesiydi.

Dünya Bankası'nın, özelleştirme program- ının başarılı olması için 2 milyon dolarlık kredi açması boşuna değildi. Bir Dünya Bankası yetkilisinin sözlerinden de anlaşılacağı gi- bi, Türkiye aynı zamanda Dünya Bankası re- çetelerinin denenmesi için gerçek bir labora- tuvardı da.

Emperyalizmin çıkarları, beklentileri ve ha- zırladığı reçeteler doğrultusunda gelişen öze- lleştirme ya da yabancılaştırma, söylenen- lerin tam tersine kârı, verimliliği yüksek, ül-

faktörleri de hesaba katmak gerekir. Ev, iş, eğitim, sosyal güvence gibi sorunların büyük ölçüde çözüme ulaştığı bir yaşam tarzından Türkiye'ye gelen göçmenlerin 30 bini, büyük bir hayal kırıklığı içinde geriye döndüler. Hü- kümetin Bulgaristan üzerinden yürütmeye ça- lıştığı anti-sosyalist kampanya, yerli halkın önemli bir bölümünün gelen göçmenleri, ki- raların artmasını, işten atılmalarını vb. ne- deni olarak görmesi, bundanda hükümeti so- rumlu tutmasıyla büyük ölçüde ters tepti. Böylece, egemen sınıfların ırkçılık rüzgârları estirme çabaları boş çıktı. Hükümet, umdu- ğunun tersine prestij kaybına uğradı.

Ayrıca, Bulgaristan'da kalmaları halinde Bulgaristan için bir sorun olabilecek 300.000 insan, aldığı toplumsal güvenceleri bulama- dığı Türkiye'de orta vadede toplumsal muha- lefete eklenme potansiyelini taşıdığından Türkiye burjuvazisinin başına dert olacaktı.

Türkiye egemen sınıfların ve özel hüküme- tinin Bulgaristan sorununa yaklaşımı, ancak bütün bu nedenlerle birlikte ABD'nin genel politikası da gözönünde tutulursa anlaşılabi- lir.

den kesilen milyarlarca paraları ucuz finans- man olarak talan edilen bir kurum SSK.

ÖZEL SAĞLIK HİZMETİ: "PARASI OLAN TEDAVİ OLUR, POLİTİKASI"

Siyasal iktidar, insan sağlığına "yatırım- kâr" anlayışıyla bakıyor. Geniş işçi ve emek- çii kitlelerin sağlığı, yaşamı onu hiç ilgilendir- miyor. 12 Eylül ve onun devamcısı siyasal ik- tidarın izlediği sağlık politikası, "paran var- sa tedavi ol, yoksa öl" politikası yani başı- nın çaresine bak, politikasıdır.

Bugün devlet hastanelerinde olduğu gibi kitlelere hizmet veren SSK hastanelerinde de milyonlarca insanın sağlığını ve yaşamını teh- dit eden başbozukluk, laçkalık, işçi, emek ve alınterinden kesilen paraların talan ve çarçur edildiği siyasal iktidarın baskı, yasak ve azgın- ca sömürüye dayanan politikalarının bir par- çasıdır.

İşçi ve emekçilerin yarattıkları örgütlülü- klerle ve alanda da haklarını aramaları, mil- yarlarca işçi paralarıyla yaşayan, kitlelere hiz- met veren SSK hastanelerinin laçkalaşması- na, bir talan ve soygun yuvası haline gelip ya- bancılaşmasına karşı çıkmaları gerekir. Bu laçkalık karşısındaki garesizliğin önüne geç- menin başka çaresi yok gibi.

ke ekonomisinde stratejik önemi olan KİT' lerin seçilmesi, ekonominin (ekonomiyi bir- likte tüm ülkenin) emperyalizme teslim edil- mek istenmesinden başka bir anlam taşı- mıyor.

Bu teslim alış öyle bir boyuta gelmiş ki, ABD satışlara, "özelleştirme, kendi gücüne sahip çıkararak yapılmalı. Oysa bizim elimizde hiçbir şeyimiz kalmıyor" şeklinde liberal bir mantıkla karşı çıkanlara dahi tahammülsüz. Hiçbir engel tammyor. Nitekim özelleştirme programın şu anki uygulamasına ilişkin eleştiriler getiren 26 profesör İstanbul ABD Başkonsolosluğu'na sorgulanabiliyor. "Bu tür bildiriyle yayınlamak, Türkiye'nin çıkar- larına ters düşmez mi, dış ilişkileri zedeleme- mi?" sorusu olayın sadece birkaç işletmenin satışıyla kalmayacağına da gösteriyor. ABD tüm gelişmeleri yönlendirebilme, bu yoldaki "pürüzleri" giderme hakkını kendisinde gö- rebiliyor.

Evet, bu gelişmeler emperyalistlerin önün- de el ovuşturup, iki büklüm olanların, çanak yalancılığı yapanların, "vatan, millet" nu- tuklarını atıp ülkeyi pervasızca satanların son ihanetidir. Ve cevapsız kalmamalıdır.

Sorunu, "ha yerli ha yabancı ne farkeder?" ya da "kidem tazminatın ne olacak" mantı- ğıyla değil, işçi sınıfına dayatılan yeni bir sö- mürü mekanizması, gerçekçe halka ait değe- rleri azgınca yağmalamayı amaçlayan, emper- yalistlerin ve yerli işbirlikçilerinin kurduğu bir sömürü açığı olarak ele almak gerekir. Ve ce- vabı verecek, bu yağmaya, sömürüye "dur" di- yecek de öncelikle işçi sınıfıdır.

Sorunun çözümü halka "evet mi, hayır mı" diye sormakta, referandumla gitmekçe de- ğildir. Bu öneri göstermeliktir ve kandırma- dan öteye gidemez.

Çözüm, üretimden gelen gücü elinde tutan işçi sınıfında ve diğer emekçi kesimlerin ve- receği destektedir. Çünkü bu sömürü çarkı sa- dece fabrikalarda, sınırlı kalmayacak, engel- lenmezse tüm ülkeyi dışleri arasında ezen çark daha da hızlı dönercektir. Bu çarkın dişleri kırılmalı, sökülüp atılmalıdır. Öncelikle adı- geçen fabrikalarda çalışan işçiler olmak üze- re, tüm işçiler sınıf bilinciyle yoğuracakları ör- gütlü güçlerini devreye sokmalı, sendikaları üzerinde zorlayıcı olmalı, gösterilen tepkilere- rin basın açıklamalarıyla sınırlandırılmasını önemelidir. Kamuoyunu duyarlı kılaacak, ge- niş halk kitlelerinin desteğini içerebilecek ey- lem türleri geliştirilmelidir. Emperyalistlere ve yerli işbirlikçilere hayatı üretmelerin kimler olduğu gösterilmeli, tüm yapılarıın hesabı sorulmalıdır.

İşçileri azgınca sömürmeyi "strateji" ola- rak belirleyen bu işçi düşmanlarından, her la- fın başında "vatan hainlerinden" "dış muh- raklardan" bahsedip, ülkeyi, halkın yarat- tığı değerleri parça parça emperyalistlere satan- lardan hesap sorulmalıdır, sorulacaktır...

İŞÇİLERİN SESİ

Sahibi: Çetin Uygur
Yazışları Müdürü: Soner Kızılkaya
Yazışma Adresi: Prof. K. İsmail Gurkan Cad.
3/5 Hudaşevdi Aps. Çarşafoluğu-İstanbul
Tel: 528 16 73

Dizgi: PERKA A.Ş.
Baskı: Son Havadis
Dayanışma ve Abone Ödentileri:
Yapı Kredi Bankası Çarşafoluğu Şubesi
TL Hesap No: 19096-4
Döviz Hesap No: 620328-5

Öretiler: Çetin Uygur, Fusun Demiralp,
Ayitmur Doğan, Soner Kızılkaya, Behzat Tas,
İnanç Apat, Ali Ateşoğulları, Volkan Yarar,
Ankara Bırosu Adakale Sok. No: 16/6
Yenişehir

"12 Eylül günü yemek boykotu yaparsınız?" "Sizi kim yönlendiriyor?" soruları ise sorgunun asıl amacını gösteriyor. Kurşun bahane...

Kavel'de bir garip sorgu

"...Ve soluğum tükenmedikçe bu doyumuz dünyada güneşe karışmadıkça etim. Kavel grevcilerinin türküsünü söyleyeceğim..."

Hasan Hüseyin'in bu dizelerine de yansıdığı gibi Kavel Kablo Fabrikası'nda bundan 26 yıl önce bir direniş türküsü söylenmişti. Dönemin sendikal anlayışlarını aşan, sınıf bilinci ve tepkiseliliğiyle dolu Kavel direnişi, bugüne uzanan bir mücadele potansiyelinin tohumu oldu. Kavel'se başlıbaşına bir direniş sembolü...

Ve 12 Eylül '89'da Kavel Kablo üretim birimine atılan bir mermi gözleri yeniden buraya çevirdi. Kurşunun bulunduğu bölüme çalışan 9 işçi ve 2 güvenlik görevlisinin gözaltına alınması ve yaklaşık iki gün boyunca bu gözaltının sürmesi ise Kavel işçilerine "potansiyel suçlu" gözüyle bakan resmi güçlerin zihniyetini bir kez daha gösterdi.

'63'te Vehbi Koç'a ait olan fabrika, bugün Arap sermayesinin. İşçiler açısından değişen bir şey yok. 26 yıl önce de sermayenin beklisini yapan resmi güçlerin saldırı hedefi oldukları, bugün de... 26 yıl önce 7 işçi tutuklanmıştı, bugün 11 işçi gözaltına alındı.

İstinye Karakolu Başkomiseri, gözaltına alma gerekçesini şöyle açıklıyordu: "Bunlar yapmamıştır, ama ateş eden görmüşlerdir." Asıl gerekçe ise gözaltındayken işçilere sorulan sorularla açığa çıkıyordu. Sorun, 12 Eylül günü Kavel'de "yemek boykotu" yapıldığı iddiasında düğümleniyordu. "12 Eylül'e denk getirmeniz bilinci mi oldu?" "Sizi yönlendiren kim?" gibi sorular gerçek sebebi gösteriyordu. Başkomiser, yaptığı konuşmalarla kimin beklisini yaptığını da açığa vuruyordu: "Turgut Özal, Vehbi Koç, Kenan Evren gibiler devlete senelerini vermiş, yetmişmiş kişiler. Ya siz bu devlet için ne yaptınız?"

Yem Sanayii'nde 24 saatlik grev

Yem Sanayii A.Ş.'nin grevi yalnızca 1 gün sürdü. Mart ayında başlayan toplu sözleşme görüşmelerinin işveren tarafı olan TÜHİS'in tutumu yüzünden arabulucu aşamasında da tikanması üzerine grev kararı alınmıştı. Yem Sanayii A.Ş.'nin 26 ildeki 27 işyerinde 1200 civarında işçi çalışıyor. Öz Gıda-İş Sendikası'nın örgütlü bulunduğu Yem Sanayii'nde bağlatılan toplu sözleşme ile yüzde 170 civarında bir zam alındı. Toplu sözleşme dışı zamanlarda işyerlerinde hiçbir çalışmanın yapılmadığından yakınan işçiler, toplu sözleşmenin imzalanmasının olumlu olduğunu ancak sorunların yine gündemde olduğunu, toplu sözleşmenin her şey demek olmadığını belirtiyorlar.

Genel Maden-İş Amasra Şube Genel Kurulu yapıldı

Merkezi Zonguldak'ta bulunan Türk-İş Genel Maden-İş Sendikası Amasra Şubesi'nin Genel Kurulu yapıldı.

Türkiye Taşkömürü Kurumu yöneticilerinin doğrudan ve dolaylı etkilemeye çalıştıkları Genel Kurul'dan işçilerin sesi yükseldi. Bir dönem önce ağırlikli üretici işçilerin oluşturduğu yönetim seçimleri tekrar kazandı.

Şube Başkanlığına seçilen Sabri Cebecik yaptığı konuşmada Zonguldak Havzası'nda Osmanlı'dan bu yana hep tepeden inmece yönetici anlayışının egemen olduğunu belirtti. "Zonguldak'ı yaşanır bir kent haline dönüştürmek Zonguldak'ı sıfırdan bugüne getirenlerin söz ve karar sahibi olmasıyla mümkündür" diyen Cebecik, sendikal anlayışta değişikliğin gerektiğini belirtti.

Genel Kurul'da Başkanlığı Sabri Cebecik (Yeralı pantörü), Başkan Yardımcılığına Hazım Tutkun (Kazmacı ustası), Genel Sekreterliğine Muzaffer Gün (Yeralı Elektrikçisi), Mali Sekreterliğine Ziya Özmen (Kazmacı), Teşkilatlandırma Sekreterliğine Raşit Yiğit (Kazmacı Ustası) seçildiler. Yönetim kendimizden başlayarak tüm arkadaşlarımızı sınıf çıkarları ve mücadelesini öğreten bir eğitimi ve ocaklara kadar uzanan bir yeni sendika yapılanması gerçekleştirmeyi düşündüklerini belirtti.

Ayvalık Komili'de seçim usulsüzlüğü

Kuruluşundan bu yana mücadeleye tanık olmayan Ayvalık Komili Fabrikası'nda seçimlerde usulsüzlük yapıldı.

Ayvalık Komili Fabrikası'nda Tek Gıda-İş Sendikası örgütlü. Haziran ayında yapılan seçim gibi gösterilerek sahte mazbata ile "seçilen" delegeler tarafından Tek Gıda-İş Balıkesir Şube Başkanlığı'na MHP kökenli Ahmet İlmen getirildi.

Seçim yapılmadan yapılan delege tesbiti, işçiler arasında huzursuzluk yarattı. Delegelerin hemen tümünün MÇP'li ya da gerici kişiler oluşu dikkati çekti. Sendika yöneticileri yemekhaneye astıkları listede önce "seçilen delegeler" ibaresini kullandılar. Fakat işçilerin seçimsiz delege tesbitine sert tepkileri sonucu "delege adayları" ibaresini kullandılar.

Buna rağmen seçim, belirtilen tarihte yapılmadı ama nasıl olduysa(!) delegelek mazbataları hukukileştirildi ve bu duruma tüm yetkili organlar sessiz kaldı.

Soruyoruz: Seçim yapıldı mı? Yapıldıysa imza listeleri nerededir? Hükümet Komseri kimdi? Delegelek mazbataları Balıkesir Şube seçimlerinde nasıl kabul edildi?

Bu konuda Tek Gıda-İş içinde Devrimci Muhalefeti yürüten arkadaşların gerek sendika içinde ve gerekse hukuki açıdan yardımlarını istiyoruz.

Ünilever işçileri ek zam için yürüdü

"Birliği mücadelemizle yaratalım. 'Bana ne' kelimesini katalarımızdan silelim. Ve hep birlikte mücadele edelim"

Bu sözler, 21 km'de ek zam yürüten Ünilever işçilerinden birine ait. Gerçekten de ek zam yürüyüşlerinin aynı gün, aynı saatte Ünilever Çorlu, Ünilever Adana, Lever Gebze, Lever Sabun, Lever Ofis, Elida ve Desas işyerlerinde gerçekleştirilmesi önemli bir mesaj oldu. Ünilever Çorlu ve Ünilever Adana'nın Özgıda-İş'e, diğerlerinin ise Petrol-İş'e bağlı olduğu düşünüldüğünde bu mesajın anlamı daha net ortaya çıkıyor.

Özellikle Desas'ın destek vermek için bu eylemlere katılması oldukça anlamlı. Çünkü Desas işçileri sözleşmeli olduğundan ek zam talep edemiyor.

Yürüyüşün yapıldığı gün Lever Gebze'deydik. Sabah ve öğle vardiyasında çalışan işçiler ayrı ayrı gerçekleştirdikleri yürüyüşlerle taleplerini dile getirdiler. Lever işçileri ne istiyor?

Temmuz'dan Şubat'a (yeni sözleşme döneminin başlangıç tarihi) 7 aylık dönem için 1.5 milyon TL net (seyyane) ek zam... İşçiler dakika dakika artan hayat pahalılığının, vergi tavanlarının yükseltilmesinin ve zorunlu tasarruf fonunun erittiği ücretlerini biraz olsun koruyabilmek için ek zam istediklerini dile getiriyorlar. Arkasından ekliyorlar; "Ek zam da yeterli değil tabii. Eldede edeceğimiz kazanımların kalıcılığını sağlamak için yeni sözleşmemizde idari, demokratik taleplere de yer vermeziz. İşveren ürettiğimiz ürünler haftada bir zam yapabiliyorken, bizim de ek zam istemek en doğal hakkımız. Ve alacağız."

Sabah vardiyasında, DYO işçilerinin de alkışlarla desteklediği, yaklaşık 500 işçinin yürüyüşüne polis müdahale etti. Bu arada fabrikanın servis şoförlerinden birini gözaltına almaya çalıştı (korna çalıp işçileri desteklediği gerekçesiyle). Ancak işçilerin müdahalesiyle geri çekilmek zorunda kaldı.

Yürüyüş sırasında Kimaş Fabrikası'nın da

Lever işçileri ek zam eyleminde "Birliği mücadelemizle yaratacağız" diyorlar.

önünden geçen işçiler, grevcilere büyük moral destek verdiler. Aynı yürüyüş yaklaşık 200 işçinin katılımıyla 16.00 vardiyasında da gerçekleştirildi. Lever işçileri bu yürüyüşte birlikte 20 dakika geç işbaşı yaptılar. "İşe 1 saat geç kalma hakkımız sözleşmede var. Biz bu hakkı kullanıyoruz. Taleplerimiz kabul edilmezse eylemlerimiz toplu viziteye çıkış şekline dönüşebilir" diyen işçiler, fabrika önüne geldikten sonra alkışlarla işbaşı yaptılar.

"Bu gelişmelerden sonra, işten çıkartmalar yaşanması olasılığına karşı ne önlemler alacaksınız?" sorusuna Petrol-İş şube yetkilileri "Böyle bir olasılığın gerçekleşeceğini sanmıyoruz" şeklinde cevap verdiler.

İşçiler, İzmit'teki lastik fabrikalarında, işçilerin ek zam mücadelesi verdiğini, ancak henüz bu yönde bir eylem birliğinin henüz kurulamadığını belirttiler.

Lastik işçilerinin ek zam direnişi

Laspetkim-İş İzmit şubesine bağlı Brissa (Lassa), Pirelli ve Goodyear fabrikalarında başlatılan ek zam eylemleri dönüşümlü olarak sürüyor. Bu fabrikalarda ek zama ilişkin gelişmeler Ağustos ayında başladı. Adapazarı ve İzmit'te kurulu Goodyear, Brissa ve Pirelli işçileri hayat pahalılığına karşı işverenler (kişi başına) net 1 milyon TL talep ettiler. Ancak bu talebin belirlenip, işverene sunulması kolaylıkla olmadı. İşçiler öncelikle bu taleplerini kabul ettirmede sendikalarıyla mücadele etmek zorunda kaldılar. Çünkü Laspetkim-İş olaya "toplular sözleşmede varolmayan bir hak için mücadele edemeyiz. Toplu sözleşmeye sadık kalmalıyız" mantığıyla karşı çıkıyordu. Ancak üç haneli rakamlara tırmanan enflasyonla gittikçe boğulan işçileri "ilkeler" dayalı bu açıklamalar engelleyemedi. Genel merkezde bu taleplerini ileten lastik fabrikası işçileri, genel merkezden ek zam lehinde bir karar çıkmasında etkili oldular. Ancak böyle bir kararın alınmasında "ilkelerine" bu denli sadık sendika yönetiminin, bu manevrayı genel kurul öncesine denk getirmesi kalfalarda bir soru işareti oldu.

Sendikamız bu çelişkili tavırına ilişkin İzmit Şube Başkanı Atilla İlman şunları söyledi; "...Toplu sözleşmenin süresi bellidir. Tarafların iradesiyle imzalanmıştır. Önemli olan toplu sözleşmeye sadık kalmaktır. Bu talep dönem olarak da yanlıştır. Çünkü lastik fabrikaları için toplu sözleşme dönemi başlamıştır. Bunun yanında ek zam talebi Laspetkim-İş'in ilkelerine de aykırıdır. Diğer yandan sendika olarak tabanın söz ve karar sahipliğini de savunuyoruz. Ek zam talebi işçilerden geldiği için bu ilkeyi de zedelemek olmaz. Yani çelişkili bir durum. Diğer bir deyişle ek zam talebi ilkelerimizi zedeleyen demek de ilkesizlik. Bu kaygan bir zemin üzerinde mücadele etmektir."

Sonuçta Laspetkim-İş sendika yönetimi ilkeler arasında böyle zikzak çizerken ve başlangıçta ek zam olayına "ilkeli" bir şekilde karşı çıkarken (tesadüf bu ya), tam da genel kurul öncesinde, işçilerin taleplerini doğrultusunda bir kararlar işveren tarafını temsil eden KIPLAS'ın önüne çıktı. Ancak KIPLAS, bu talebin sözleşme dışı olduğunu, durumun direkt işverene sendikayı (Laspetkim-İş) ilgilendirdiğini ve ancak arabuluculuk yapabileceğini bildirdi.

22 Ağustos '89'da Laspetkim-İş ve KIPLAS arasında yapılan ikili görüşme sonucu, işverenler 1 Eylül '89'a dek düşüncük için zaman istediler. 1 Eylül'de yapılan toplantıda işveren, KIPLAS aracılığıyla ilk planda 350.000 TL ödemeyi, bir uzmanlar kurulunun tespit edeceği ücret artışı oranında Ekim ayı içinde (350.000'den fazlaysa bu rakam) ödeme yapılmasını önerdi. Yapılan teklifi bir oyalama taktiği olarak gören işçiler kabul etmediler. Ve 4 Eylül '89'da Goodyear'da başlatılan toplu vizite eylemleri (dönüşümlü olarak) bugüne dek sürdü. Fabrikalara getirilen çeşitli branşlardan doktorlar, toplu viziteye çıkış engellemek için kullanıldı. Ancak hemen her gün gerçekleşen eylemleri ve bu üç fabrika arasındaki eylem bütünlüğünü kıramadı.

Bundan sonra ne olacak? Ne olacağı, mücadelenin oturtulacağı rotaya bağlı. İşçilerin inisiyatifli ellerinde tutmaya devam eder ve bunu örgütlü güçleriyle pekiştirilirse başarı kaçınılmaz olacaktır. İşyeri temel alınarak yaratılacak bu örgütlü mücadele bugün toplu viziteye çıkan işçilere salter indirme gücünü de verecektir.

Kimaş işçilerine destek görevimizdir

Kimaş Fabrikası'nda hüküm süren sessizlik, işlemler makinalar, tütmeden bacalar, hayatı üretenler, istediklerini durdurabileceklerinin canlı bir örneği.

97. gününe giren Kimaş grevi dayanışmanın güzel örnekleriyle dolu. Ancak Kimaş işçileri basının, kamuoyunun grevlerine ilgisizliğinden şikayetiçi "Tek desteği işçi arkadaşlarımızdan alıyoruz" diyorlar. Yine de kararlılıklarında gerilemiş değiller. Sonuna kadar devam" diyorlar ve şu mesajı gönderiyorlar:

"Kimaş grevi işçileri olarak başta Lever-İş işçileri olmak üzere mücadelemize destek veren tüm sınıf kardeşlerimize yürek dolusu selam ediyoruz."

Kom Tekstil

İşçi olma

Bir işçisin. Diyelim ki tekstil işçisi değilsen. Yine diyelim ki Yem Sanayii Komtekstil olsun çalıştığın fabrika. İş emeğini satıyorsun her gün sekiz saat at. Emegini yaşıyorsun. Dedik ya Zincirlerinden başka kaybedecek bir şey olmayanların sınıfındansın.

Bütün işçiler gibi emeğinin karşılığını almıyorsun. Yine diyelim ki Yem Sanayii Komtekstil olsun çalıştığın fabrika. İş emeğini satıyorsun her gün sekiz saat at. Emegini yaşıyorsun. Dedik ya Zincirlerinden başka kaybedecek bir şey olmayanların sınıfındansın.

Bütün işçiler gibi emeğinin karşılığını almıyorsun. Yine diyelim ki Yem Sanayii Komtekstil olsun çalıştığın fabrika. İş emeğini satıyorsun her gün sekiz saat at. Emegini yaşıyorsun. Dedik ya Zincirlerinden başka kaybedecek bir şey olmayanların sınıfındansın.

Bütün işçiler gibi emeğinin karşılığını almıyorsun. Yine diyelim ki Yem Sanayii Komtekstil olsun çalıştığın fabrika. İş emeğini satıyorsun her gün sekiz saat at. Emegini yaşıyorsun. Dedik ya Zincirlerinden başka kaybedecek bir şey olmayanların sınıfındansın.

Bütün işçiler gibi emeğinin karşılığını almıyorsun. Yine diyelim ki Yem Sanayii Komtekstil olsun çalıştığın fabrika. İş emeğini satıyorsun her gün sekiz saat at. Emegini yaşıyorsun. Dedik ya Zincirlerinden başka kaybedecek bir şey olmayanların sınıfındansın.

Bütün işçiler gibi emeğinin karşılığını almıyorsun. Yine diyelim ki Yem Sanayii Komtekstil olsun çalıştığın fabrika. İş emeğini satıyorsun her gün sekiz saat at. Emegini yaşıyorsun. Dedik ya Zincirlerinden başka kaybedecek bir şey olmayanların sınıfındansın.

Bütün işçiler gibi emeğinin karşılığını almıyorsun. Yine diyelim ki Yem Sanayii Komtekstil olsun çalıştığın fabrika. İş emeğini satıyorsun her gün sekiz saat at. Emegini yaşıyorsun. Dedik ya Zincirlerinden başka kaybedecek bir şey olmayanların sınıfındansın.

Bütün işçiler gibi emeğinin karşılığını almıyorsun. Yine diyelim ki Yem Sanayii Komtekstil olsun çalıştığın fabrika. İş emeğini satıyorsun her gün sekiz saat at. Emegini yaşıyorsun. Dedik ya Zincirlerinden başka kaybedecek bir şey olmayanların sınıfındansın.

Bütün işçiler gibi emeğinin karşılığını almıyorsun. Yine diyelim ki Yem Sanayii Komtekstil olsun çalıştığın fabrika. İş emeğini satıyorsun her gün sekiz saat at. Emegini yaşıyorsun. Dedik ya Zincirlerinden başka kaybedecek bir şey olmayanların sınıfındansın.

Bütün işçiler gibi emeğinin karşılığını almıyorsun. Yine diyelim ki Yem Sanayii Komtekstil olsun çalıştığın fabrika. İş emeğini satıyorsun her gün sekiz saat at. Emegini yaşıyorsun. Dedik ya Zincirlerinden başka kaybedecek bir şey olmayanların sınıfındansın.

Bütün işçiler gibi emeğinin karşılığını almıyorsun. Yine diyelim ki Yem Sanayii Komtekstil olsun çalıştığın fabrika. İş emeğini satıyorsun her gün sekiz saat at. Emegini yaşıyorsun. Dedik ya Zincirlerinden başka kaybedecek bir şey olmayanların sınıfındansın.

Bütün işçiler gibi emeğinin karşılığını almıyorsun. Yine diyelim ki Yem Sanayii Komtekstil olsun çalıştığın fabrika. İş emeğini satıyorsun her gün sekiz saat at. Emegini yaşıyorsun. Dedik ya Zincirlerinden başka kaybedecek bir şey olmayanların sınıfındansın.

Bütün işçiler gibi emeğinin karşılığını almıyorsun. Yine diyelim ki Yem Sanayii Komtekstil olsun çalıştığın fabrika. İş emeğini satıyorsun her gün sekiz saat at. Emegini yaşıyorsun. Dedik ya Zincirlerinden başka kaybedecek bir şey olmayanların sınıfındansın.

Bütün işçiler gibi emeğinin karşılığını almıyorsun. Yine diyelim ki Yem Sanayii Komtekstil olsun çalıştığın fabrika. İş emeğini satıyorsun her gün sekiz saat at. Emegini yaşıyorsun. Dedik ya Zincirlerinden başka kaybedecek bir şey olmayanların sınıfındansın.